

Călăuza

BIBLIOTECARULUI

CUPRINSUL

Toate forțele pentru reușita concursului 1

DISCUȚII:

ION T. RADU — Cum poate fi îmbunătățită munca cu cartea la sate 3

SADY HERSCOVICI — Nu funcționar de bibliotecă ci militant 4

★

V. IONESCU — Brigăzile artistice de agitație în sprijinul muncii cu cartea 7

Expoziția de documente de la Arhivele Statului . . . . .

N. GEORGESCU-TISTU — Cataloagele pe subiecte 12

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE

L. SIMKEVICI — Din munca de informare a bibliotecilor din ținutul Krasnodar. 15

★

Din literatura popoarelor 17

V. MICU — O bibliotecă bine organizată 20

N. LIU — Răspindirea cărții în primele organizații socialiste din România 22

În atenția bibliotecarilor 25

Materiale de specialitate de peste hotare. 26

DIN CORESPONDENȚELE NOASTRE 28

BIBLIOTECI DIN ALTE ȚĂRI:

NG. VAN TRUYEN și NG.-DUC-QUI — Dezvoltarea bibliotecilor în R. D. Vietnam 30

7

1957

550015432

F. I. Tîrgu-Mureș

Școala tehnică de activiști culturali

Școala tehnică de activiști culturali care funcționează în București, în localul din b-dul Schitu Măgureanu nr. 1, intră în al doilea an de activitate.

Menită să pregătească cadre necesare instituțiilor culturale de masă, școala funcționează cu două secții — secția de instructori culturali și secția de bibliotecari, cu o durată de doi ani, în care timp elevii își însușesc cunoștințele de cultură generală și profesională. Printre disciplinele incluse în pregătirea profesională a elevilor de la secția de bibliotecari, se predau: literatura universală, organizarea fondului de cărți și a cataloagelor, bibliografia, conducerea și organizarea bibliotecilor.

Cursurile sînt completate prin practica în producție care se face în bibliotecile din sistemul Ministerului Învățămîntului și Culturii.

La examenul de admitere se primesc numai absolvenții ai școlilor medii de 10 ani, cu examen de maturitate, sau absolvenții ai școlilor medii pedagogice, cu examen de diplomă, în vîrstă de 17—25 ani. Pentru băieți se preferă cei cu serviciul militar satisfăcut.

La admiterea în școală au prioritate candidații care au mai activat în munca culturală pe lângă biblioteci, case de cultură și cămine culturale.

Pentru examenul de admitere sînt prevăzute următoarele materii:

Literatura romină — scris și oral

Istoria rominilor — oral (pentru secția de instructori se va ține și un examen eliminatoriu, de aptitudini muzicale).

Inscriserile se fac pe baza următoarelor acte originale:

— Diploma de maturitate sau diploma de absolvire pentru absolvenții școlilor pedagogice.

— Certificatul de naștere (copie legalizată).

— Certificatul de sănătate, analiza sîngelui și radioscopia pulmonară.

— Dovada situației militare, pentru candidații care depășesc vîrsta de 20 ani.

Actele se depun pînă la data de 5.IX.1957.

Informații se primesc zilnic la secretariatul școlii, între orele 8—14, B-dul Schitu Măgureanu nr. 1, et. V, telefon 4.00.94.

Candidații se vor prezenta personal în ziua de 5.IX.1957, orele 8 dimineața, pentru comunicări cu privire la desfășurarea examenelor.

Școala acordă burse celor care îndeplinesc condițiile prevăzute de regulamentele în vigoare. Elevilor bursieri li se asigură cantină și cazare în cămin, iar celorlalți elevi, contra cost.

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII DIN R. P. R.

ANUL X

Nr. 7

IULIE 1957

Redacția : București, Calea Rahovei Nr. 2—4 — tel. 3.94.04

== Toate forțele pentru == REUSITA CONCURSULUI

Recent a apărut ordinul nr. 122 al Ministerului Învățământului și Culturii privind organizarea unui concurs între bibliotecile de la sate. Este o veste care umple de bucurie inimile tuturor celor ce activează pe tărîmul muncii cu cartea la sate. Experiența concursurilor precedente între bibliotecarii din țara noastră a confirmat pe deplin ceea ce spunea N. K. Krupskaja: „Intrecerile socialiste constituie drumul pentru promovarea celor mai bune elemente, drumul transformării muncii lor într-un exemplu practic care să arate tuturor cum trebuie ridicată munca la un nivel superior. Intrecerile aprind flacăra entuziasmului cadrelor noastre, în acel domeniu de muncă unde ele sînt bine organizate“.

Să ne amintim de concursul din anul 1950 între bibliotecile căminelor culturale. Concursul a avut darul de a activa bibliotecarii de la sate, de a-i stimula în găsirea celor mai potrivite metode pentru o cit mai largă răspîndire a cărții în mijlocul țăranilor muncitori. Concursul din 1952, desfășurat sub lozincă *Pentru o bibliotecă centrală model* a contribuit în mod hotărîtor la încheierea tinerei rețele de biblioteci regionale și raionale, a determinat dezvoltarea lor multilaterală. Concursul pe care Ministerul Învățământului și Culturii îl organizează activ între bibliotecile satești, cele de la căminele culturale, casele de citit și colturile roșii din G.A.C. și care se va desfășura între 23 August 1957 — 31 decembrie 1958 are ca scop îmbunătățirea activității unităților chemate în concurs. Rezultatele concursului vor trebui să oglindească efortul tuturor bibliotecilor antrenate în această acțiune de a deveni adevărate centre de răspîndire a culturii socialiste și de a contribui cu succes în sprijinirea activă a poliției partidului în munca de cooperativizare a agriculturii. Depinde numai de felul în care bibliotecarii de la sate se vor încadra în concurs, de felul în care vor munci pentru îndeplinirea și depășirea obiectivelor lui, pentru ca țelurile urmărite să fie atinse.

În centrul atenției bibliotecarilor de la sate trebuie să stea în primul rînd, lupta pentru sporirea simțitoare a numărului de cititori, în special a celor maturi, astfel încît fiecare bibliotecar să poată raporta cu mîndrie că în comuna, satul, cătunul unde își desfășoară activitatea, nu există „nici o casă de țăran muncitor fără cititor“.

Traducerea în viață a acestei lozinci pe care trebuie să se sprijine desfășurarea întregului concurs, nu este ușoară. Ea va cere multă trudă, care va fi însă din belșug recompensată prin marea satisfacție a bibliotecarului de a ști că prin munca lui lumina slovei tipărite a pătruns în fiecare casă, că tot mai mulți sînt cei care-și fac din carte un prieten și sfătuitor apropiat.

Concursul pevede în acest scop desfășurarea unei bogate și multilaterale activități. Amintim că în fiecare etapă a concursului bibliotecile satești vor trebui să organizeze o consfătuire cu cititorii, o recenzie, trei dimineți de basme cu copii, două expoziții de cărți, o vitrină de ziare în care se va afișa zilnic presa, trei prezentări de cărți agrotehnice și de științele naturii, o citire săptămînală în cadrul a cel puțin zece cercuri de citit, precum și organizarea cel puțin odată pe lună, a unei discuții finale cu participanții înscriși la concursul „Iubiți cartea“. De asemenea, bibliotecile satești vor prezenta, semestrial, în fața cititorilor, o dare de seamă asupra activității depuse. În ce privește bibliotecile căminelor culturale, ale caselor de citit și colturilor roșii din G. A. C., acestea vor organiza la rîndul lor în decursul fiecărei etape, o recenzie, o vitrină pentru afișarea presei zilnice, o prezentare de cărți agrotehnice și științifice, două dimineți de basme cu copii, o citire în colectiv săptămînal, în cadrul a cinci cercuri de citit, iar odată pe trimestru, discuții cu participanții înscriși la concursul „Iubiți cartea“.

Tot pentru atragerea unui număr cit mai mare de cititori, bibliotecarii de la sate trebuie să dea o atenție deosebită colportajului de cărți la domiciliul țăranilor muncitori, cit și organizării de biblioteci mobile.

În cadrul concursului, bibliotecile sătești sînt chemate să folosească cît mai larg împrumutul interbibliotecar, îndeosebi pentru a asigura cu cărți pe cei ce urmează diferite cursuri cu și fără frecvență, precum și pe intelectualii din sat care au nevoie de diferite materiale pentru studii lor.

Un punct important al concursului este legat de grija pentru înprospătarea, organizarea și îngrijirea fondului de cărți.

Dacă pentru bibliotecile sătești obiectivele concursului în direcția înprospătării fondului de cărți sînt mai ușor de îndeplinit datorită prevederilor bugetare, pentru bibliotecile căminelor culturale și cele ale caselor de citit, problema nu prezintă dificultăți deosebite. Și acestea vor putea face față cu succes necesităților privitoare la înprospătarea fondului de cărți, dacă va exista la ele preocuparea de a folosi în acest scop veniturile extrabugetare, sau dacă vor recurge în mod organizat la împrumuturi de cărți de la bibliotecile raionale și sătești sau dacă vor utiliza bibliotecile mobile.

Ținerea la zi a evidenței fondului de cărți, așezarea lui în rafturi, la bibliotecile sătești după cele zece grupe ale clasificării zecimale, iar la celelalte biblioteci de la sate conform celor șapte grupe de materii stabilite prin regulamentul bibliotecii, trebuie să fie considerate ca sarcini permanente de către bibliotecarii respectivi antrenați în concurs. La fel trebuie să se manifeste și răspunderea pentru păstrarea în bune condițiuni a fondurilor de cărți. Concursul prevede ca pe lângă bibliotecile sătești să ia ființă cu ajutorul pionierilor și tinerilor din comună cercuri de legătorie și repararea cărților. Aceasta nu înseamnă însă că, dacă asemenea posibilități există și pentru ceilalți bibliotecari de la sate ei să nu le folosească și să nu treacă la înfăptuirea unor cercuri de legătorie.

Reușita concursului ridică sarcini serioase și pentru secțiunile de învățămînt și cultură ale sfaturilor populare, cît și pentru bibliotecile regionale și raionale, chemate să urmărească și să ajute îndeaproape buna desfășurare a activității din cadrul concursului.

Aceasta constituie un mijloc născut prin intermediul căruia bibliotecile regionale și raionale pot contribui la ridicarea nivelului de cultură la sate, la lichidarea unor lipsuri ce mai dăinuie în acest sector deosebit de important al vieții culturale. În acest scop trebuie dată cea mai mare atenție ajutorării metodice a bibliotecilor aflate în concurs, generalizării metodelor folosite de bibliotecile frunțase prin organizarea de schimburi de experiență la aceste biblioteci, atât cu ocazia seminariilor cît și pe grupe de biblioteci.

Cu mult discernămint trebuie făcute aprecierile asupra bibliotecilor frunțase în diferite etape. Bibliotecile regionale și raionale, cîrora le revine sarcina centralizării datelor concursului, trebuie să organizeze un control permanent asupra exactității datelor furnizate de bibliotecarii de la sate, propunîndu-se asupra unei biblioteci frunțase numai în urma verificării minuțioase a bibliotecii respective și a comparării activității tuturor bibliotecilor interesate. În felul acesta aprecierile se vor bucura de autoritate în rîndul bibliotecarilor, știind că ele nu au fost făcute din birou, ci pe baza unei documentații temeinice pe teren. În același timp bibliotecile regionale și raionale trebuie să combată orice tendință de denaturare a realității, aplicînd bibliotecii care se abate de la aceste principii sancțiunile prevăzute, adică excluderea din concurs.

Stimularea bibliotecilor frunțase trebuie să stea, de asemenea, în centrul atenției secțiunilor de învățămînt și cultură a sfaturilor populare și a bibliotecilor regionale și raionale. În afara evidențierilor în cadrul seminariilor raionale sau prin articole publicate în presa locală, etc., secțiunea de învățămînt și cultură trebuie să se îngrijească ca la sfîrșitul fiecărei etape să acorde bibliotecilor frunțase cite 10 premii a 250 lei, potrivit prevederilor H.C.M. 2399 din anul 1955.

Concursul implică neapărat asigurarea unor bune condiții materiale și de funcționare bibliotecilor de la sate. Sfaturile populare trebuie convinse că o temeinică muncă de răspîndire a cărții se poate face numai dacă bibliotecile vor dispune de localuri corespunzătoare, mobilier necesar, combustibil pentru iluminat și încălzit în timpul iernii etc. Desigur că organele locale vor fi mai ușor de convins dacă bibliotecarii le vor demonstra mai vizibil prin activitatea ce depun, că aduc într-adevăr o contribuție importantă și în direcția înfăptuirii sarcinilor ce stau în fața sfatului popular comunal.

În perioada care a rămas pînă la începutul concursului, bibliotecile trebuie să se pregătească ca nici una să nu rămînă în afara lui. Îndeplinirea obiectivelor concursului trebuie să constituie o sarcină de cinste pentru fiecare bibliotecar, conștient că orice realizare constituie un pas înainte în lupta pentru făurirea unor biblioteci puse în slujba fărâmișii muncitoare.

Cum poate fi îmbunătățită munca cu cartea la sate

ION T. RADU
Șeful Secției învățământ și
cultură al regiunii Pitești

În vasta rețea a instituțiilor culturale create pentru a ajuta la procesul de culturalizare a maselor de țărani muncitori, un loc însemnat îl ocupă bibliotecile de la sate. Apreciind imensul rol cultural-educativ al cărții, bibliotecile din cuprinsul regiunii noastre s-au străduit să folosească la maximum condițiile bune create de partid și guvern pentru răspindirea cărții în mase. În ultimul an și în special în perioada de iarnă, s-a constatat în legătură cu munca cu cartea o îmbunătățire atât în ce privește numărul de cititori și al cărților difuzate, cât și în privința conținutului activității depuse.

Multe biblioteci de cămine culturale, cum sînt cele din Bascov, raionul Pitești, Pătroia Deal raionul Găești, și-au programat și au organizat acțiuni variate de informare politică, precum și acțiuni pentru popularizarea hotărîrilor partidului și guvernului în legătură cu lucrările agricole și cu importanța contractărilor. Toate acestea au fost axate pe îndeplinirea sarcinilor politice și economice, dîndu-se îndrumări cititorilor către materialele cele mai potrivite.

Pentru popularizarea cărților s-au folosit pe scară mai largă vitrinele, expozițiile, listele de recomandare, cercurile de citit, etc. Manifestări de masă ca: recenzii, conștiințuri, prezentări de cărți, seri de basme, seri literare sînt în mod frecvent organizate în biblioteci, ele contribuind la creșterea numărului cititorilor și la circulația mai activă a cărților.

Din analiza activității bibliotecilor din regiunea noastră se desprinde constatarea că ele dispun de suficiente posibilități de a lărgi succesele obținute, de a desfășura o și mai bună muncă pentru popularizarea și difuzarea cărții. Ne propunem să înfățișăm aici cîteva din problemele pe care le ridică îmbunătățirea muncii cu cartea în satele regiunii noastre.

De la început trebuie amintit că rezultatele depind atât de munca de îndrumare

individuală dusă cu cititorii, cit și de felul cum este organizată și se desfășoară activitatea cultural-educativă de masă.

Munca bibliotecarului este destul de complexă, cu cerințe multiple. Ea presupune cunoașterea mai multor domenii de activitate. De aceea este deosebit de important și necesar să se formeze în jurul fiecărei biblioteci sătești largi colective de muncă voluntară, formate din învățători, profesori, ingineri sau tehnicieni agricoli, zootehnicieni, personal medico-sanitar. Aceștia, fiecare pe linia pregătirii sale, pot acorda mult sprijin bibliotecii în organizarea și pregătirea manifestărilor de masă. Asemenea colective pot contribui, de pildă, la alegerea celor mai bune lucrări destinate popularizării, la întocmirea conferințelor, a recenziilor, precum și la atragerea unui număr din ce în ce mai mare de oameni ai muncii în jurul bibliotecii.

Eficienta organizării în acest fel a muncii cu cartea, o dovedește experiența a numeroși bibliotecari, cum este tov. Puniș Cornelia, din comuna Bascov, raionul Pitești. La această bibliotecă recenziile sau prezentările diferitelor cărți literare, agrotehnice sau de popularizare a științei, fiind făcute de oameni de specialitate, calitatea lor a crescut simțitor. Grație unor manifestări atractive s-a reușit să se stîrnească interesul cititorilor pentru cărțile recenzate, oferindu-li-se în același timp un ajutor în pătrunderea problemelor ridicate de diferite cărți.

Unificarea secțiilor de învățământ și culturale ale sfaturilor populare, a mărit posibilitatea acestora de a organiza și îndruma activitatea cadrelor didactice, astfel ca munca cu cartea să nu fie sarcina exclusivă a unui singur învățător sau profesor (responsabil al bibliotecii) ci o datorie a tuturor.

Ca și celelalte vergi ale muncii culturale la sate, munca cu cartea este mai intensă în satele din centrul comunelor unde se concentrează toate forțele intelectuale

ale comunei. Socotim însă deosebit de important să fie îmbunătățită și intensificată munca de difuzare a cărții în satele izolate și mai ales în unitățile socialiste agricole din aceste sate. În acest scop secția învățămînt și cultură regională, în urma analizei făcute de comitetul executiv al sfatului popular regional, a luat măsuri pentru organizarea de biblioteci mobile și cercuri de citit în aceste sate.

Paralel cu aceasta, în atenția noastră este intensificarea muncii cu cartea în colțurile roșii din G.A.C., în care scop au fost repartizate aici cele mai bune cadre didactice.

În ce privește conținutul acestei munci este necesar ca activitatea bibliotecilor să fie îndreptată mai mult decît pînă în prezent spre sprijinirea permanentă, cu aju-

torul cărții, a campaniilor agricole — în prezent a muncilor de recoltare a culturilor — să se ocupe de informarea cu regularitate a țărânimii muncitoare asupra principalelor evenimente interne și internaționale, să se combată cu ajutorul cărților de știință popularizată obscurantismul, misticismul și superstițiile care mai dăinuie în satele regiunii.

În fața secțiilor de învățămînt și cultură din regiune, cit și a bibliotecii regionale, ca centru de îndrumare metodică a bibliotecilor, stă sarcina organizării judicioase a muncii de îndrumare a bibliotecilor de la sate în perioada de vară, studiind în același timp, în mod aprofundat, diferitele forme care asigură o largă popularizare a cărții în mase.

Nu funcționar de bibliotecă, ci militant

SADY HERȘCOVICI
directorul bibliotecii regionale
Constanța

Problema îmbunătățirii muncii cu cartea la sate, frământă pe toți bibliotecarii de multă vreme. Nenumăratele analize, conștințuri, seminarii, ședințe de lucru, controlul și îndrumarea pe teren etc. au pus această problemă în centrul atenției lor. Deci ea nu este nouă și nici necunoscută. Noi și necunoscute nu vor fi nici problemele ce voi ridica în legătură cu această chestiune și asupra cărora încerc să-mi dau numai părerea.

Știm că pentru a se îmbunătăți munca cu cartea la sate, este nevoie de cadre pregătite, care să vrea să muncească; e nevoie de plan, program, fonduri de cărți bogate și variate, local corespunzător; este nevoie să se folosească toate formele pentru popularizarea și răspîndirea cărții, de îndrumare metodică, control permanent și exigent, de colaborare cu organizațiile de masă, de sprijinul activ al sfatului popular și asigurarea conducerii de către organizația de partid. Dar cel mai important din aceste puncte fiind bibliotecarul, aș vrea să mă ocup în mod deosebit de acesta.

*

Comuna Jurilovka așezată pe malul de nord al lacului Razelm se află la vreo 20 de km. de cea mai apropiată stație de cale ferată, din raionul Istria-Babadag. Pe aceste meleaguri au venit încă acum 150 de ani, lipovenii, care formează în prezent marea

majoritate a populației. Buni gospodari, oameni harnici, ei se îndeletnicesc mai mult cu pescuitul. Pe lângă alte moșteniri grele, burghizia și moșierimea au lăsat aici și neștiința de carte care a ținut în întuneric mai bine de jumătate din cei 3000 de locuitori ai Jurilovei. Astăzi, această moștenire a rămas doar o amintire tristă a trecutului.

În 1949, mica bibliotecă a căminului cultural, număra vreo 60 de broșuri din literatura social-politică. Pe atunci nici un cititor nu frecventa bibliotecă, nici o carte nu era citită, nimeni nu se ocupa de această muncă. Răspunzînd cu mare însuflețire la chemarea organizației de partid, învățătorul cu părul alb — Pakorski Naum — a și început să se ocupe de această muncă, cu multă trageră de inimă. El își mai aduce bine aminte zilele de început ale muncii sale. „Am strîns cîteva cărți de prin comună și am pornit ofensiva pentru atragerea cititorilor la bibliotecă” — povestește bătrînul, dar mereu tînrul bibliotecar.

Ca un zid se ridica în fața sa îndărătnicia oamenilor, prejudecățile, misticismul. La început a avut numai un raft cu cărți; mai tîrziu au fost mai multe, apoi o cămaruță cu o firmă de bibliotecă în față, o masă drept birou, un scaun și bibliotecarul hotărît să nu dea înapoi în fața greutăților. Și dacă-l întrebi cum și-a început „ofensiva” pentru răspîndirea cărții el îți răspunde: „Foarte simplu: am încărcat două coșuri cu cărți de basme, povestiri, broșuri despre creș-

țerea și îngrășarea porcilor, păsărilor, etc. și am pornit prin sat din casă în casă.

Așa a dus el munca de lămurire de la om la om. La început a fost primit mai greu în casele oamenilor, apoi l-au întâmpinat cu plăcere, căci el nu s-a mulțumit să le aducă numai cărțile, ci le citea fragmentele cele mai frumoase din aceste cărți. Duminicile, la colțuri de stradă unde se strîngeau femeile la taifas, la adunările de la căminul cultural, înaintea rulării filmelor, în școală cu copiii, la brigăzile de pescari, pe cuter, peste tot erau prezenți bibliotecarul și cartea.

Aceasta a făcut ca an de an activitatea să crească și oamenii din sat să se obișnuiască cu cartea. Cu mult interes ascultă țărâniimea muncitoare din Jurilovka, de trei ori pe săptămînă, informarea politică făcută cu ajutorul hărții, despre noile metode și realizări în agricultură, despre științele naturii etc. În cadrul cercului de răspîndire a științei și culturii care funcționează de doi ani, învățătorii Sinkievici, Borogan, Popov și bibliotecarul Pokorski au făcut prezentări în legătură cu folosirea energiei atomice în slujba omenirii, despre cutremure, ploaie, originea vieții și omului pe pămînt etc. Pentru copii basme, lecturi în grup, etc.

În felul acesta bibliotecarul de la Jurilovka a devenit un luptător care subste cu pasiune omul și cartea, se află pretutindeni unde se simte nevoie de prezența lui. În bibliotecă, la brigadă, în stradă, la școală, acasă la cetățeni, în mijlocul oamenilor la cămin, peste tot. Munca pe care o desfășoară din 1949 și care se oglindește în cele patru sprezece biblioteci mobile la brigăzile de pescari, pe cuter și la G.A.C.-uri, în cele 3 biblioteci de casă, etc., nu se putea să nu dea roade. Iată cîteva cifre care vor arăta cît de mult a crescut numărul cititorilor cît și al cărților citite.

	Cititori	Cărți
1949	69	195
1950	165	490
1951	230	728
1952	301	1285
1953	433	2700
1954	468	3605
1955	648	5134
1956	825	6850
1957		
pînă la 15 mai	835	6730

Această creștere a cititorilor și cărților împrumutate dovedește că dragostea de carte a pătruns în masele de țărani muncitori și pescari din Jurilovka, contribuind la o mai justă înțelegere a politicii partidului și guvernului. Și desigur că nu e de loc întâmplător

faptul că Jurilovka, ca și întregul raion Istria, sînt complet cooperativizate.

Cîteva din toate acestea, bibliotecarul le-a povestit și la consfătuirea de la Tulcea, unde s-au întîlnit activiștii culturali din întreaga regiune și la care au participat și activiștii de partid, secretari de sfaturi populare comunale și alții, pentru a dezbate problemele muncii culturale, în sprijinul transformării socialiste a agriculturii.

Tov. Mihailovici Maria, fosta învățătoare a satului M. Kogălniceanu, se află și ea de mai mult timp în rîndul bibliotecarilor. Ea a urmat un curs la biblioteca centrală regională și întorcîndu-se la bibliotecă, în mijlocul oamenilor cu care a muncit, a înțeles că și aici trebuie să fie tot un bun pedagog ca și la catedră.

Satul are peste 3000 locuitori. În localul căminului cultural, o cămăruță adăpostește circa 2600 de cărți dintre care mai mult broșuri. Biblioteca era cunoscută doar de cîteva cititori. Nici comitetul executiv nu știa prea mult despre activitatea ei. Vechiul bibliotecar venea la bibliotecă la ora 8 dimineața și pleca la ora unu, iar după-masă abia aștepta să-și îndeplinească cele 8 ore ca să se considere că și-a făcut datoria. Nu, bibliotecarul nu este un funcționar — a gîndit Mihailovici Maria, cînd a început munca; el trebuie să fie un militant activ, el trăiește și muncește între oameni și pentru oameni.

De aceea de cite ori alegea cărți, se gîndea la oamenii la care vor ajunge: pentru nea Sandu, *Semănatul porumbului*; pentru tineri ca Zeidula, Ali, Gumeni și alții *Mama de Gorki*, *Tînăra Gardă*, *Makarenko*. Printre acestea mai arunca în sacoașă *Desfășurarea*, *Moromeșii*, *Bărăgan*, cite o carte de Creangă, Caragiale și alții și pleca cu aceste comori prin sat.

Apoi s-a gîndit să facă biblioteci de casă. Ca să-și pună în aplicare ideea a întocmit harta comunei, fixînd grupe de cite 10—15 case. Cu ajutorul celor mai buni oameni din sat, deputați, învățători, soții ale activiștilor de partid și al celorlalte organizații, cei mai buni cititori, purtători ai insignei „Prieten al cărții”, cei mai buni școlari, pionieri, utemiști, a stabilit responsabilitățile celor 63 de biblioteci de casă. Mai înfii a fost la ei acasă, la școală, la sfat, pe alții i-a chemat la bibliotecă și a discutat cu ei, le-a dat cărțile, le-a arătat cum să lucreze.

La început au fost numai cite 10 cititori de fiecare bibliotecă de casă, iar mai tîrziu numărul lor a crescut la 20—30—40. Și deoarece avea cărți puține a cerut de la biblioteca regională de unde a primit aproape 1000 de volume.

În ziua cînd au sosit cărțile, camera bibliotecii a fost frumos aranjată cu o expoziție

ȘTIRI DIN LUMEA CĂRȚILOR ȘI A BIBLIOTECILOR

sugestiv intitulată: *Cum semeți, așa culegi*. Apoi a aranjat panouri pe care le-a intitulat *Tineretul Lumii, Din realizările regimului nostru*. După prelucrarea cărților toate au început să circule. Cititorii creșteau din zi în zi, pretențiile erau mari, cărțile deveniseră iar puțin. Ce-i de făcut? De la biblioteca rațională au mai venit 500 de volume sub formă de biblioteci mobile. A plecat la București și a mai obținut încă circa 1500 de volume.

Dar pentru toate acestea s-a zbatut, a alergat, a cerut, a muncit. Comitetul executiv știe acum de bibliotecă, o simte, o ajută. Membrii comitetului organizației U.T.M. s-au prezentat singuri la bibliotecă și au cerut să fie repartizați pe străzi ca să ajute la munca cu cartea. În comuna M. Kogălniceanu, bibliotecarul a devenit o figură importantă a satului, cunoscută și respectată.

Cum să nu-i fie dragă cititorului această bibliotecă care a început să-i cunoască toate bucuriile și necazurile, la care găsește totdeauna un sfat, o îndrumare? Nu puține sînt familiile care au pășit pe calea gospodăriei colective și a întovărășirii, ajutați de bibliotecă să înțeleagă mai cu ușurință politica partidului nostru.

Pînă la 1 mai 1957 biblioteca avea peste 2.700 cititori, care au citit aproape 8.000 de cărți. Dar colectivul și-a propus să realizeze pînă la 1 iunie 1957, 3.000 de cititori, ceea ce reprezintă 100% din totalul populației știutoare de carte.

Plecînd cu trenul din M. Kogălniceanu spre Constanța, nu-ți vine să nu te oprești în Basarabi, comună mai mare decît M. Kogălniceanu. Bibliotecara sătească Chiroboeca Eugenia te primește cu un zîmbet pe buze și-ți dă cartea ce i-o ceri, în cazul că o are. Ea a izbutit să strîngă în preajma bibliotecii abia 300 de cititori. De ce? Socot că e ușor de înțeles. Pentru că asemenea bibliotecari birocratizează minunata muncă cu cartea. Chiar ceilalți bibliotecari spun adesea: „Noi nu avem nevoie de funcționari la bibliotecă, ci de luptători activi pe frontul culturii socialiste. Numai astfel de bibliotecari sînt capabili să tragă după ei întregul lanț cu verigile care duc la îmbunătățirea muncii cu cartea la sate“...

*

Aceasta îmi este părerea și răspunsul cu privire la problema pusă de redacție: *nu funcționar de bibliotecă, ci militant* care știe să lucreze cu masele și creează o opinie de masă față de această muncă, care face o muncă vie cu oamenii și care ajunge să capete sprijinul activ al maselor largi ce determină în ultimă instanță succesul unui bibliotecar.

Începînd cu a doua jumătate a anului 1957 biblioteca de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin“ va edita un „indicator informativ al celor mai importante liste și fișiere bibliografice întocmite de biblioteci din U.R.S.S.“

Publicînd informații asupra activității bibliografico-științifice a bibliotecilor, el va contribui la organizarea unui schimb între materialele bibliografice întocmite de acestea.

Indicatorul va cuprinde date despre lucrările bibliografice (netipărite) din toate domeniile, atît ale cărților editate în limbile popoarelor U.R.S.S. cît și în limbi străine, precum și despre mari lucrări bibliografice valorificate de biblioteci. Materialul va fi adnotat.

Conform directivelor guvernului indian privind dezvoltarea bibliotecilor, se tinde a se înființa în fiecare stat sau regiune lingvistică, în jurul Bibliotecii Centrale de Stat, o rețea de biblioteci. În această rețea, fiecare bibliotecă de district va servi în același timp ca bibliotecă municipală și va asigura îndrumarea bibliotecilor din mediul rural înconjurător; ele vor ajuta la formarea cadrelor și vor organiza expoziții de cărți. Bibliotecile centrale ale fiecărui stat vor face oficiul de bibliotecă cu depozit legal și vor ajuta bibliotecile districtelor în îmbogățirea fondurilor lor de cărți.

India numără în prezent aproape 32.000 de biblioteci, majoritatea neposedînd decît fonduri modeste de cărți și depinzînd de diferite instituții, în special de educație socială. Crearea bibliotecilor centrale de stat, a celor regionale și de district va coordona aceste mici biblioteci în vederea desfășurării unei activități cit mai bune.

Brigăzile artistice de agitație în sprijinul muncii cu cartea

IONESCU VIOREL
Directorul bibliotecii regionale
Ploești

A lături de alte mijloace, arta — ca instrument de transformare și educare a oamenilor muncii în sprijinul moralei comuniste — se îmbogățește zi de zi cu forțe noi, datorită condițiilor create poporului de regimul democrat popular din țara noastră.

În viața culturală a satelor și orașelor patriei noastre a apărut în ultimii ani o formă nouă, vie, de activitate artistică: brigăzile artistice de agitație.

Formație cu un număr relativ restrâns de amatori, brigada artistică de agitație are posibilități mari de a îmbrățișa problemele cele mai importante și actuale ale locușilor de producție, fabricii, întreprinderii, orașului sau comunei respective.

Programele acestor brigăzi au un efect imediat și mobilizează masele la realizarea sarcinilor ce stau în fața lor. Aceste programe sînt cu atît mai eficace cu cît reflectă cît mai veridic și artistic aspectele multiple și variate ale realității cotidiene.

În regiunea noastră, brigăzile artistice de agitație din întreprinderi și instituții ca și cele din căminele culturale sătești și casele raionale de cultură, au cunoscut în dezvoltarea lor un avînt deosebit. Legînd strîns conținutul manifestărilor, de aspectele — pozitive sau negative — ale vieții locale, au trecut uneori în programele lor și aspecte ale muncii cu cartea.

Astfel, brigăzile căminelor culturale Brănești, raionul Pucioasa și Comarnic, raionul Cîmpina, au introdus în programele lor problemele muncii cu cartea din comuna

respectivă, evidențiind aspecte pozitive sau negative.

În programele brigăzii căminului cultural Brănești întîlnim numele bibliotecarei Aneta Sima care a realizat succese demne de evidențiat în propaganda cărții agrotehnice și în munca desfășurată în rîndurile țărănilor muncitori.

În programele brigăzii căminului cultural Comarnic este de asemenea vorba de munca bibliotecii. Dacă această brigadă n-ar fi criticat pe cititorii bibliotecii sătești care au întîrziat să înapoieze cărțile împrumutate, unii din aceștia ar mai fi ținut multă vreme asupra lor cărțile luate de la bibliotecă.

Sînt și brigăzi de agitație sindicale cari au criticat lipsa de activitate a unor bibliotecari, neglijența unor cititori, aspectul unor neîngrijit al cărților din unele biblioteci. Tovarășul Bătrînu Ion, instructor textier și interpret al brigăzii de agitație de la Schela Băicoi, a criticat lipsa de activitate a bibliotecarilor de la bibliotecile mobile din Schelă, satirizînd tendința unor bibliotecari „de-a păstra cît mai curate colecțiile de publicații ale bibliotecii,” fără a le pune la dispoziția cititorilor. În același timp a trecut prin focul criticii pe acei cititori care „uită” să înapoieze cărțile sau le aduc rupte.

O altă brigadă din regiune, „O.C.L. Alimentara” Ploești a satirizat lipsa de grijă a cititorilor față de cărți.

Cu toate acestea nu se poate spune că munca cu cartea a ocupat locul cuvenit în programele brigăzilor artistice de agitație.

Biblioteca regională a recomandat tuturor bibliotecilor raionale o strânsă legătură cu casele raionale de cultură pentru folosirea artiștilor amatori din brigăzile artistice de agitație, mai ales a cititorilor artistici.

Programele brigăzilor artistice la sate au îmbrăcat în multe locuri forme interesante prin care întâlnim și contribuția muncii cu cartea la transformarea socialistă a agriculturii. Prezența unor bibliotecari ce-au intrat în componența unor brigăzi a avut ca efect trecerea în programul brigăzilor a unor texte referitoare la bibliotecă.

Totuși, alături Casa regională a creației populare, cît și comitetele sindicale, casele raionale de cultură, instituții și organizații care îndrumază și desfășoară o muncă artistică prin brigăzile de agitație, n-au avut o preocupare deosebită pentru a oglindi activitatea bibliotecilor și multiplele probleme legate de aceasta.

Brigăzile artistice de agitație trebuie să ajute și activitatea cu cartea. La întocmirea programelor artistice ale brigăzilor ar fi bine să fie consultat și bibliotecarul. De dorit ar fi ca bibliotecarul să intre chiar în colectivul de creație al programelor brigăzii. Brigada poate să treacă să fie un mijloc permanent de popularizare a cărților nou intrate în bibliotecă.

În scopul folosirii posibilităților brigăzilor artistice de agitație ne propunem o acțiune comună cu Casa regională a creației populare și consiliile sindicale locale.

În această direcție o primă măsură este aceea a unor îndrumări metodice comune pentru bibliotecile raionale ca să li se arate forma sub care pot folosi serviciile brigăzilor artistice. Aceste îndrumări se vor completa cu exemplificări de texte satirice privind unele aspecte negative din bibliotecă, texte folosite de alte brigăzi de agitație și care ar putea servi de exemplu pentru întocmirea unor texte locale.

În mod deosebit ar trebui să se intereseze bibliotecarii de cititorii artistici, pentru a-i folosi la citirea de fragmente în cadrul manifestărilor de masă organizate de bibliotecă.

În felul acesta brigăzile artistice de agitație vor putea sprijini în mod efectiv activitatea bibliotecilor și vor contribui la pătrunderea cărții în mase, și la popularizarea bibliotecilor și bibliotecarilor meritoși.

Ș T I R I DIN LUMEA CĂRȚILOR ȘI A BIBLIOTECILOR

De curind Editura Academiei din Berlin a sărbătorit 10 ani de la înființarea sa, timp în care au fost editate peste 1400 de titluri științifice. În afară de aceasta, editura asigură apariția a peste 10 reviste științifice.

O asociație pentru îndrumarea tineretului din Austria a organizat recent o originală expoziție de cărți ambulantă, instalată într-un autocamion.

În expoziție figurează mostre ale faimoaselor comics-uri de origină americană în care se predică tineretului cultul pentru isprăvile criminale ale gangsterilor și criminalilor și alte cărți asemănătoare. Expoziția are ca scop să atragă atenția tineretului și părinților asupra pericolului acestei literaturi.

Autocamionul-expoziție a parcurs întreaga Austrie și a făcut câteva escale și în Bavaria, înregistrînd un succes deosebit.

În localitatea Amritsar din India se află cea mai mică bibliotecă din lume. Ea este clădită din marmoră scumpă, ornată cu plăci de aur și conține un exemplar unic de o mare valoare bibliografică. Este vorba de Cartea sfîntă scrisă pe pergament a tribului Shik din India, carte unică în lume.

De curind Biblioteca Națională a Franței a făcut câteva achiziții extrem de prețioase. Amintim printre acestea o scrisoare a lui Heinrich Heine, o scrisoare a lui Leibnitz adresată lui Bossuet, două scrisori a lui Gérard de Nerval către tatăl său, 16 scrisori ale lui Delacroix, poemul Epithalame d'Antoine de Bourbon et Janne de Navarre a lui Pierre de Ronsard (Paris, 1549), Pragmatica Santa (1484), etc.

În urma unei anchete în S.U.A., Anglia și Franța cu privire la procentajul cititorilor față de populație s-a ajuns la următoarele rezultate:

În Franța numărul cititorilor de cărți prezintă 62% din populație; în Anglia 45% iar în S.U.A. 38%.

S-a făcut constatarea că în general, femeile dau cel mai mare contingent de cititori.

Expoziția de documente de la **ARHIVELE STATULUI**

Împlinindu-se 125 de ani de la înființarea Arhivelor Statului, care au fost organizate mai întâi la București sub conducerea căminarului Iordache Rasti și apoi la Iași, unde cel dintâi arhivist a fost Gheorghe Asachi, evenimentul a fost aniversat printr-o interesantă expoziție de documente în localul de curînd renovat al muzeului acestui prim așezămint de cultură istorică din țara noastră. După cum se știe, Arhivele Statului au rolul de a aduna și de a păstra toate arhivele provenite de la serviciile de stat și care nu sînt necesare în afacerile curente. În prezent, pe baza legislației intervenite în anul regimului nostru democrat popular, cînd Arhivelor Statului li s-au lărgit perspectivele de dezvoltare, rolul lor este acela de a îndruma și controla organizarea și conservarea materialului arhivistic al instituțiilor și întreprinderilor de orice fel, conservînd pe cele de importanță istorică, îndrumînd întreaga activitate arhivistică de la noi și stabilînd termenele de păstrare pentru toate materialele de documentare. În felul acesta așezămintul pe la conducerea căruia au trecut valoroși cărturari ai noștri, cum au fost Ion Eliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Cezar Boliac, Vasile Alecsandri, Constantin Aricescu, Bogdan Petriceicu Hasdeu, Dimitrie Onciu, G. Sion și alții, a devenit cu adevărat un înalt focar științific, căruia i s-au creat cele mai bune condiții pentru conservarea vechilor izvoare ale istoriografiei patriei noastre.

Acest lucru se oglindește, de altfel și în expoziția jubiliară, care deși nu cuprinde aspecte tematice limitate, dezvăluie totuși valoarea nemăsurată a întregului fond de documente pe care-l dețin Arhivele Statului.

Întreaga expoziție își propune să redea evoluția scrisului și a cancelariei, începînd cu documentele, foi volante scrise pe pergament și mai tîrziu pe hîrtie, continuînd cu acelea scrise în condiții, cu scriere uncială, semiuncială, gotică, minusculă, etc. și terminînd cu arhiva modernă, arhiva de registratură în care pentru fiecare problemă se formează un dosar. Se expune astfel un act din anul 1236

— cel mai vechi document păstrat din Transilvania — prin care regele Bella al Ungariei confirmă privilegiile acordate de regele Andrei II „oaspeților” din Dej. Este expus și cel mai vechi document din Țara Românească de la 1376 prin care Vlaicu Vodă dăruiește minăstirii Vodița satul Idoștița.

Este interesant de observat că în ce privește pergamentele din Moldova și Țara Românească ele sînt scrise cu litere chirilice, în limba slavonă, iar în Ardeal în limba latină. Mult mai tîrziu apar aici acte scrise în limba maghiară și germană.

Actul prin care Dan II-lea confirmă brașovenilor privilegiile acordate de unchiul său Mircea cel Bătrîn este scris în limbile latină și slavonă. La noi primul document scris în romînește este acea faimoasă scrisoare a lui Neacșu din Cîmpulung către Hanes Begner din Brașov prin care în 1521 îi dă vești despre mișcarea turcilor la Dunăre.

Mare parte din hrisoavele expuse, restaurate în laboratoarele muzeului, se prezintă într-o excelentă stare de conservare, oferind cercetătorilor posibilitatea de a le studia fără nici o stingherire. S-au păstrat intacte pînă și sigiliile originale care întăresc actele și nu puține sînt hrisoavele, cum e cel dat de Vladislav voievod al Țării Romînești din 1511, unde pe lîngă marele sigiliu al domnului, atîrnă legate de șnururi și pecetele în capsule ale boierilor contrasemnatari ai documentului.

Interesante din punct de vedere al evoluției scrisului, al formei de prezentare, unele avînd formatul unei cărți deschise sau scrise pe sururi lungi de cîțiva metri, uricile și hrisoavele curților domnești sau ale minăstirilor noastre, vădesc înalte preocupări artistice, chenarele fiind lucrate în aur cu bogate motive de ornamentație. Cel mai prețios din această colecție, prezentînd și o înaltă semnificație în domeniul istoriei noastre culturale și artistice, este documentul întocmit în iulie 1715 de către mitropolitul Antim Ivireanul prin care se alcătuieste așezămintul de conducere al bisericii Antim din București ctitorită de el. Se știe că Antim Ivireanul

adus în țară din Georgia sub domnia lui Brîncoveanu, a fost unul din cei mai însemnați scriitori din vechea literatură românească, el însuși tipograf de mare faimă, ceea ce face să se creadă că chenarul care împodobește actul ar fi chiar opera lui. Tot atât de interesant este actul de întemeiere al mănăstirii Hurez acordat de către clitorul său domnul Constantin Brîncoveanu. Documentul e un sul de câțiva metri lungime, împodobit cu miniaturi de aur și cu sigiliu în capsulă; pe document se văd subliniate cu roșu numele satelor la cedarea cărora s-au opus țărani moșneni, fiind nevoiți să se judece timp de 50 de ani ca să-și salveze proprietățile.

Intre exponatele de vechime seculară se află și *documentul din august 1746* prin care Constantin Mavrocordat, la cererea mitropolitului Neofit al Țării Românești, hotărăște slobozirea rumînilor, eliberare care s-a făcut mult mai târziu în Ardeal. Actul e întărit de semnătura boierilor de categoria a doua, locul pentru iscăliturile boierilor de rangul întâi rămînînd liber din cauză că aceștia s-au opus marii reforme și au refuzat să semneze actul domnitorului.

În vitrinele expoziției sînt reunite pe perioade istorice și potrivit importanței lor, documente de cancelarie, condei de viașierie, acte de danii și înobilare, zapise, inventare minăstirești din timpul marilor domnitori ai țării românești: Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Ioan Vodă cel Cumplit, Matei Basarab și alții, precum și acte ale unor capete încoronate străine. Printre acestea sînt de amintit: *documentul privind de la Ludovic I regele Ungariei prin care confirmă la 1353 privilegiile sașilor din Brașov, cel prin care Maria Theresia la 1784 acorda negustorilor din Sibiu dreptul de a avea sigiliu, documentul prin care sultanul Megid al Turciei confirmă în noiembrie 1843 numirea unui prelat minăstiresc, actul purtînd turaua sultanului în aur, etc.*

Vin apoi la rînd acte ale mișcărilor revoluționare din Ardeal și țările românești: *Bobîlna (1437), Gh. Doja (1514), Horia, Cloșca și Crișan (1784) Tudor Vladimirescu* cu documente semnate de mîna lui.

Actul de abdicare
a lui Alexandru Ioan Cuza

revoluția de la 1848 cu *originalul Proclamației de la Izlaz* tipărită pe mătase galbenă și pe care Rosetti a citit-o pe cîmpia de la Filaret, precum și acte care privesc pe capii mișcării, *ordine de urmărire a răsculaților*, etc.

Atrage atenția în mod deosebit un manuscris original al Regulamentului organic descoperit recent.

Într-un mod sugestiv este reconstituită în lumina documentelor expuse marea eveniment istoric al unirii principatelor. Vedem aici *Jurnalul ședinței Dioanului Adhoc de la 7 octombrie 1857 prin care se cere unirea*, ca și *Actul de abdicare al lui Cuza Vodă* a cărui semnătură nesigură amintește că ea a fost pusă pe documentul așezat pe spatele unuia din conspiratorii ce-au năvălit în dormitorul lui în noaptea de 11 februarie 1866.

Expoziția mai prezintă o interesantă colecție de scrisori autografe de la marii noștri clasici începînd cu *Grigore Ureche* și continuînd cu *Eminescu, Vasile Alecsandri, Creangă, Caragiale, Hașdeu, Vlahuță, Ștefan O. Iosif* etc.

Expoziția oferă în același timp posibilitatea unei documentări asupra mișcării muncitorești din țara noastră. Este interesantă în această privință — deși documentul figurează în altă tematică — *condica domnească a lui Constantin Moruzi* în care se consemnează conflictul de muncă ce s-a ivit la 1799 între muncitorii fabricii de postav de la Poștovești și ipistatul fabricii, hotărîrea domnului fiind bineînțeles de partea ipistatului. Mai târziu aflăm acte, manifeste, scrisori, procese verbale care înfățișează evoluția dezvoltării mișcării muncitorești pînă la cel de-al doilea război mondial și în care este interesant de urmărit sprijinul pe care clasa muncitoare de la noi l-a dat mișcărilor țărănești, în special în timpul răscوالelor din 1907 din care ni se prezintă

Abdicare.

Scî

Alexandru Ioan I, Conform cu dorința națiunii și angajamentul cu amînat la suveranul meu pe tron, Deponăm astăzi, în 11 februarie 1866, în nume guvernului în nume unicăscut, de Domnie și ministerele altele de popor.

Alexandru I

cîteva dosare de justiție privind implicarea în răscoale a muncitorilor ceferiști de la Pașcani și a celor de la fabrica din Buhuși.

Foarte interesante pentru studiul vechii prietenii dintre poporul nostru și poporul rus sînt actele care demonstrează relațiile politice dintre cele două țări, mai ales în perioada cînd Rusia a dus războaiele de apărare a creștinătății împotriva imperiului otoman ca și în războiul de la 1877 pentru independența noastră.

În fine, nu se poate să nu menționăm pe parcursul expoziției vitrinele cu sigilii și vechi instrumente de scris unde se păstrează între altele și trusa de corespondență a Elenei Cuza, ca și exponatele care sugerează modul de păstrare a documentelor în trecut, alături de care se arată metodele folosite astăzi pentru restaurarea și conservarea lor științifică. Sînt aici și cîteva cărți vechi, cum e cartea lui Schedel Hartman de

la 1477 intitulată *Liber cronicarum cum figuris et ymaginibus ab incio mundi noque munc temporis*, prezentînd un interes în plus pentru noi datorită faptului că la fila 302 cuprinde și o descriere a Valahiei.

Sînt expuse de asemenea o parte din publicațiile direcției Arhivelor Statului începînd cu cea mai veche apărută în 1860 și sfîrșind cu voluminoasele cataloage, cum e cel al documentelor romînești aflate în Arhivele Statului din Orașul Stalin și al documentelor moldovenești apărut în ajunul deschiderii expoziției și tipărite în scopul orientării rapide a cercetătorilor științifici și pentru cruțarea materialelor originale de uzură.

E de la sine înțeles că din cauza spațiului redus, menționările noastre sînt departe de a reda bogăția și varietatea pieselor întrunite în această expoziție, care este și prima de acest fel organizată la un nivel documentar atît de înalt.

ANUARUL CĂRȚII DIN R.P.R.

A apărut de curînd sub egida Bibliotecii Centrale de Stat Anuarul cărții din Republica Populară Romîna 1952—1954. Anuarul umple un gol resimțit în munca de informare privind cartea tipărită din țara noastră.

Incercări de a întocmi bibliografii anuale au existat și în trecut, însă ele, fie că au aparținut unor instituții sau oameni de cultură, au rămas izolate, nefiind continuate. Abia astăzi Anuarul romînesc și-a găsit înfăptuirea și el va avea de acum înainte un caracter permanent. Recentul Anuar va fi urmat în curînd de Anuarul cărții pe anii 1955—1956, după care el va apare anual, dînd posibilitate celor interesați de a cunoaște întreaga producție de tipar din țara noastră în anii respectivi.

Anuarul cuprinde cărțile, broșurile și albumele înregistrate în Buletinul bibliografic al Camerei Cărții din R.P.R. de la 1 mai 1952 și pînă la 31 decembrie 1954, cu excepția plicurilor, pliantelor, hărților și notelor muzicale. Sistematizarea materialului este făcută pe probleme în cadrul celor 32 de grupe ale tematicii Bibliografiei Republicii Populare Romîne, Cărți, albume, hărți, note muzicale, folosindu-se însă diviziuni mult mai amănunțite. Astfel, la grupa 27, diviziunea 8 Literatură altor țări este împărțită pe țări. La fel și la alte grupe, ca de pildă, grupa 17 Tehnică. Industrie. Organizarea întreprinderilor socialiste, materialul este sistematizat pe diverse probleme, astfel că cercetătorul găsește strînse la un loc toate tipăriturile ce-au apărut în țara noastră în această perioadă într-un anumit domeniu de specialitate.

Anuarul are la sfîrșit un indice alfabetic al numelor autorilor, coautorilor, prefațatorilor, traducătorilor, redactorilor, ilustratorilor, precum și titlurile lucrărilor anonime însoțite de numărul de ordine unde lucrarea poate fi găsită.

Cataloagele

PE SUBIECTE

N. GEORGESCU-TISTU

Bibliotecile mari, care tind să pună la dispoziția creatorilor instrumentele necesare operei lor, își alcătuiesc trei feluri de cataloage:

1. *Catalogul alfabetic* al numelor de autori, în care se amestecă de regulă și titlurile cărților anonime în ordinea, tot alfabetică, a primului cuvânt sau a celui mai caracteristic;

2. *Catalogul sistematic* în care se oferă cercetătorilor bibliotecii o grupare logică și pe cât se poate de practică a cărților după cuprinsul lor, deci pe discipline din domeniile științei sau ale artei. Din mulțimea de sisteme folosite în prezent, cel mai cunoscut și mai larg aplicat e cel zecimal, cu împărțirea întregii cunoștințe omenești în zece clase și cu subîmpărțirile acestora din ce în ce mai amănunțite tot (cel mult) din 40 în 10. E desigur un inconvenient al oricărei clasificări cărți cu un cadru fix în această strângere a tuturor cunoștințelor în anumite compartimente strict delimitate, dincolo de care nu se poate trece.

Sistemul zecimal, vechi de aproape o sută de ani, prezintă, firește, lipsurile și imperfecțiile epocii în care a fost zămislit, dar a dovedit un organism viguros, superior altor combinații. Are în special o mare calitate, izvorită dintr-o idee inovatoare: adoptarea, în formarea indicilor de clasificare, a ordinii matematice a cifrelor arabe, cunoscute și practicate cu imens folos pe tot globul. S-a creat astfel un nou limbaj internațional prin care popoarele lumii, despărțite prin altele condiții climatice și tradiții deosebite, se pot înțelege reciproc și apropia între ele spre un înalt scop comun: punerea în ordine și compartimentarea izvoarelor de informație și orientare pe care le conțin cărțile, ceea ce duce la o circulație largă a ideilor.

În Uniunea Sovietică, după ce s-a introdus clasificarea zecimală a cărților din bibliotecă, ea a fost modificată de L. N. Tropovski și de alții, pentru a putea exprima în mod just concepțiile marxiste. Acestea stau la baza unei noi clasificări pregătite în U.R.S.S. și la ale cărei tăbele se lucrează în prezent.

3. *Catalogul analitic* e forma cea mai înaintată și mai caracteristică a clasifică-

rilor pe subiecte, sau cum se spune mai puțin precis, pe materii. E vorba de însușirea alfabetică, simplă, a cuvintelor care indică mai precis și mai clar conținutul publicațiilor, o variantă dezvoltată a obișnuitului index.

Observația că sistemele de clasificare cu cadru fix nu rezistă în genere avalanșei de fapte și noțiuni noi survenite după momentul concepției fiecărui sistem și că se impun mereu completări și modificări în delimitarea hotarelor trasate de la început, a îndreptat atenția celor care ordonau materialul bogat și complex cuprins în cărți spre lista alfabetică de cuvinte a dicționarelor enciclopedice. În acestea găseai extrem de ușor și comod explicațiile și informațiile necesare lămuririi fiecărei idei. Bibliotecarii mai practici, care se loveau necontenit de greutățile unei clasificări desprinsă dintr-o clasificare complicată a științelor, combinată de cutare filozof nebulos și izolat adesea de realitățile vieții, au încercat să aplice catalogul pe subiecte.

S-a scris relativ mult asupra acestui fel de catalog: istoricul lui, teoria care-l justifică, indicații asupra constituirii și funcționării în bibliotecă. Retinem deocamdată două lucrări capitale: aceea publicată de Asociația bibliotecarilor francezi: *Manual practical bibliotecarului*, (Paris, 2 ediții: 1932 și 1937), redactat de Léo Crozet, care consacră numeroase și judicioase pagini catalogului analitic și o întreagă monografie sovietică scrisă competent de I. M. Dikovskaia chiar sub titlul *Catalogul pe materii* (Moscova, 1947)¹).

Pare justă presupunerea că acest fel de catalog a luat ființă din cel alfabetic pe autori, mai exact, din cuvintele caracteristice ale titlurilor de cărți anonime, care, precum am spus mai sus, erau înglobate în șirul numelor de autori. În orice caz, cataloagele pe subiecte sînt destul de vechi (unele pot fi urmărite încă din Evul-mediu), dar s'au luat amploare sub impulsul marelui dic-

¹) *Biblioteca Centrală Universitară din București a avut bunul gând să traducă această lucrare și s-o pună la dispoziția cercetătorilor în câteva exemplare multiple la mașina de scris.*

ționare enciclopedice din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea. De fapt, cataloagele pe subiecte sînt un fel de tablă de materii sau cuprins, care ne ajută la consultarea unei cărți, dar se apropie și mai mult, în proporții și în amănunțirea materiei, de indicele de la sfîrșitul unei cărți, dîndora de noțiuni diferite. E interesant de observat că înseși cataloagele sistematice care prezintă multe grupe de materii și în care cu greu se poate orienta cel care n-a învățat sistemul respectiv, oferă în ajutor și o listă alfabetică a subiectelor din acele grupe. Tabelele sistemului zecimal sînt totdeauna însoțite de o astfel de listă. În ea, noțiunile se rînduiesc una după alta fără nici o legătură sau grupare în disciplina care să strîngă părțile asemănătoare ca fond, într-un tot unitar. Singurul criteriu, numai de ordin practic, este așezarea alfabetică a cuvintelor. Cităm ca exemplu, începutul indexului alfabetic al tabelelor romînești de clasificare zecimală, ediția din 1952:

abataje (tehnică minieră)
abateri de cursuri de apă
abator, tehnica lui
abcese (patologie)
abdomen (anatomie)
abdomen (chirurgie)
abonament la bibliotecă
absențe de la muncă, lupta contra lor
absolutism
absolvire (învățămînt)...

Nevoia de a te folosi de un index intermediar pentru tabelele zecimale e unul din argumentele franceze împotriva adopției sistemului zecimal.

Alături de marele avantaj, ușurința consultării, cataloagele pe subiecte au o mare dificultate: stabilirea cuvîntului celui mai caracteristic pentru subiectul tratat în carte²⁾. De aceea se lasă trimeri între cuvintele sinonime și între noțiunile înrudite: *betie*, vezi *alcoholism*; *ordine*, vezi *disciplină*. Pentru a remedia și mai eficace nesiguranța și variația în alegerea cuvintelor cu care se denumesc noțiunile, se alcătuește cite o listă sau vocabular de aceste cuvinte, care apoi se aplică unitar la o bibliotecă sau o serie de biblioteci. Exemplu: automobile..., Aristotel..., cazane cu aburi..., China..., mașin-unelte..., Pușkin..., semănături de primăvară..., teoria probabilităților..., trigonometrie..., Cuvintele cu o sferă mai largă necesită subdiviziuni și prin aceasta cataloagele pe subiecte se apropie de cele sistematice. La subiectul *automobile*, de exemplu, pot fi create subrubricile: bibliografie, conducere, exploatare.

²⁾ Indicații mai recente de tehnică dă H. Roloff în *Manual al catalogării pe materii*, Leipzig, 1954.

moloare de auto, piese de schimb, puse în ordine tot alfabetică; unele biblioteci folosesc însă ordinea importanței acestor subdiviziuni; sub numele unui autor se trec cronologic operele lui, pe specialități sau pe genuri, etc. Diversitatea de metodă se remediază prin întocmirea listelor de cuvinte-tip sau rubrici.

În Uniunea Sovietică asemenea liste au fost lucrate de Biblioteca Academiei comuniste, devenită apoi Institutul Marx-Engels-Lenin, de Biblioteca științifică de Stat din Moscova și de Camera unională a cărții, care a publicat fișe adnotate purtînd pe ele cuvintele ce indicau subiectele cuprinse în cărți. În colaborare cu Biblioteca de Stat Lenin, Camera cărții a pășit astfel la o catalogare centralizată pe subiecte pentru bibliotecile de profil universal. Toate acestea se petreceau în jurul anului 1930³⁾. Lista lucrată de Asociația bibliotecarilor americani și amplificată de Biblioteca Congresului din Washington a găsit imitatori și în alte state occidentale.

Mult timp în toate țările, cuvîntul principal indicator al cuprinsului cărților era luat exclusiv din titlu. Bibliotecarul E. Abbot a formulat întîiul (la mijlocul secolului al XIX-lea) libertatea de a alege cuvintele caracteristice plecînd de la textul cărților, cînd titlul nu este destul de concis și expresiv. Distincția între cele două proceduri se păstrează și azi, mai ales în bibliotecile germane, în care cataloagele pe subiecte sînt destul de răspîndite (Zürich, Viena, etc.). Alt bibliotecar - A. Cutter, care a stabilit tabele paralele din literele alfabetului și din cifre arabe, a fixat reguli urmate de mulți pentru întocmirea *catalogului-dicționar*, în care se îmbină în aceeași serie alfabetică și numele autorilor și subiectelor tratate de ei.

În țară la noi, cataloagele pe materii nu-s destul de cunoscute și nici aplicate. Am început unul la Biblioteca Facultății de Filologie din București. A fost păstrat, dar nu continuat de cei care m-au urmat acolo. Clasificarea pe subiecte e însă larg folosită în cataloagele tematice (despre o anumită problemă) și în *listele de recomandare*, ce-rute din ce în ce mai des de masele de cititori.

Cînd am scris despre cataloagele pe subiecte și în deosebi despre cel analitic⁴⁾, am căutat să arăt însemnătatea lor prin înlesnirea ce aduc publicului de a afla singur cărțile dorite, ceea ce contribuie la cultivarea maselor și am scos în evidență

³⁾ După informațiile date de E. V. Marcenko în *Catalogarea pe subiecte a lucrărilor tipărite în U.R.S.S.*, Moscova, 1955.

⁴⁾ *Cataloagele de bibliotecă. O problemă tehnică și culturală*, București, 1936.

tehnica ușoară și suplă a acestor cataloage. Ele dau, cum am văzut, și subdiviziuni ale unor materii și precizări asupra punctului de vedere din care e tratat subiectul, precum și localizarea în timp și spațiu. Transportînd la noi un exemplu de felul celor date de Crozet în manualul citat, trecem pe o fișă de catalog:

Colectivizarea agriculturii. Istoric. Republica Populară Romînă. Jumătatea a II-a a secolului al XX-lea.

Păstrînd aceeași rubrică denumită prin cuvîntul sau cuvintele principale, putem adăuga aci alte cărți sau articole din periodice, formînd subgrupe pentru alt punct de vedere, de exemplu cel social sau politic, ori pentru aceeași acțiune petrecută în altă țară.

E interesant de urmărit ecourile trezite în rîndurile bibliotecarilor de evoluția cataloagelor pe subiecte și cum s-a precizat cu timpul rolul lor. După fixarea normelor pentru aceste cataloage și după primele experimentări cu ele, vîlva produsă a împărțit pe bibliotecari în două tabere. Unii susțineau că dacă au la îndemînă o listă alfabetică de subiecte pentru catalogul sistematic, nu mai e necesar un catalog pe subiecte. În 1924 și 1926 la conferința bibliotecarilor științifici din Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă, au fost partizanii ai cataloagelor pe subiecte care au declarat catalogul sistematic învechit și nefolositor. Alții, mai ponderați, au recomandat bibliotecilor să alcătuiască după nevoie cataloage pe subiecte și anume dacă n-au un catalog sistematic, iar în cazul cînd au unul care nu e de deplin satisfăcător, să lucreze și cataloage pe subiecte, la nevoie numai pentru unele părți ale fondurilor de cărți, de preferință pentru publicațiile noi, mai cerute. Se păsea deci spre valorificarea instrumentelor necesare, la compunerea listelor de recomandare, alit de prețuite și răspîndite apoi în toată Uniunea Sovietică. Era vorba în special de bibliotecile pentru mase.

Problema a fost pusă în conferința din 1927 pentru raționalizarea tehnicii în munca de bibliotecă. S-a subliniat atunci necesitatea ca în rubricile pe subiecte să se oglindească propunerile și realizările în legătură cu producția de bunuri. Ceva mai tirziu, accentul a căzut pe ridicarea culturală, politică și sindicală a muncitorilor. Autodidacții s-au simțit însă mai ajutați de catalogul sistematic, care le dădea o îndrumare planificată a lecturii prin legătura directă dintre ramurile de știință. Așa s-a făcut că, încetul cu încetul, catalogul sistematic a devenit cel fundamental, iar cel pe subiecte, auxiliar.

Cataloagele bibliotecilor au început a fi considerate nu ca instrumente izolate de informație și orientare, ci ca un sistem unitar pe întreaga țară, cu variații cerute de specificul și titlul bibliotecilor și în raport cu cerințele locale. Concluzia consfăturii din 1936 asupra chestiunilor teoretice de biblioteconomie și bibliografie a fost: cataloagele sistematic și alfabetic sînt obligatorii în orice bibliotecă, de orice fel și indiferent de mărime, pe cînd, paralel cu acestea, catalogul pe subiecte e de dorit să existe în bibliotecile mari și cu cititori mulți, mai cu seamă pentru fondurile de cărți care nu pot fi recomandate suficient de precis în catalogul sistematic. Rubricile pe subiecte devineau strict limitate, înguste, iar ca să se evite varietatea incomodă a tehnicii de aplicare se recomandă catalogarea generală, centralizată, unitară.

În afară de bibliotecile mari, universale, cataloagele pe subiecte s-au dovedit utile în bibliotecile tehnice și speciale, odată cu cerințele din ce în ce mai imperioase ale pregătirii cadrelor pentru industrializarea socialistă a țării. Aceste cataloage formează un aparat de informație auxiliar, fapt care nu le-a împiedicat să-și continue o anumită creștere. Astfel, s-au creat în U.R.S.S. cataloage separate cu rubrici alfabetice de subiecte și rubrici dispuse sistematic pe discipline științifice.

În situația similară din țara noastră, precizarea rolului modest, dar util al cataloagelor pe subiecte n-a avut încă decît foarte puține urmări, reduce în genere la sprijinirea pe principiile lor a listelor de recomandare pentru anumite probleme. Acestea, adunate, puse în ordine alfabetică și unificate ca redactare, ar forma un vast catalog pe subiecte. Dacă bibliotecile romînești și forurile de care depind ele ar ține seamă de sugestiile ce le dau realizările din alte țări, ar porni și la noi o mai vie acțiune de coordonare și reactivare a cataloagelor de bibliotecă, în care ar intra și cele pe subiecte. Măsurile preliminare au fost luate de organele competente prin crearea rețelilor de biblioteci, care înlesnesc cooperarea interbibliotecară, unitatea organizării tehnice și influența binefăcătoare a bibliotecilor asupra culturii poporului. Rămîne ca fiecare din instituțiile colectivităților și oamenii care servesc și ajută bibliotecile — să nu uităm și noua asociație a bibliotecarilor de la noi — să contribuie din toate puterile la o cît mai intensă și bine chibzuită colaborare în sprijinul bibliotecilor noastre.

Din munca de informare a bibliotecilor din ținutul Krasnodar

L. SIMKEVICI
responsabila secției bibliografice
a bibliotecii de ținut din Krasnodar

Este foarte just procedeul acelor biblioteci care fiind obligate să comunice cititorilor despre fiecare carte intrată, folosesc în acest scop diferite metode de informare ca: expoziții de cărți, expuneri bibliografice, anunțuri la ziarul local și prin radio, precum și anunțuri prin poștă.

Unele biblioteci din ținutul Krasnodar au organizat în condiții bune activitatea de informare; altele mai lasă de dorit. De aceea dorim să descriem în articolul de față experiența celor mai bune biblioteci din ținutul Krasnodar.

Expoziția cărților noi. Expoziția este forma cea mai răspândită de informare a cititorilor despre cărțile noi. Multe biblioteci au expoziții permanente.

La biblioteca raională din Tihorețk se expun în mod regulat ultimele cărți intrate, sub titlul *Cărți noi*. Cărțile sînt aranjate pe următoarele domenii: politico-sociale, științe ale naturii, tehnice și de producție, agricole, literare, etc.

De multe ori se organizează la biblioteci expoziții pe anumite teme, de obicei cu prilejul unei campanii politice, sau cînd trebuie lămurite unele probleme de actualitate. Unele expoziții tematice poartă titlul de pildă: *Cărți noi pentru mecanizatori* sau *Cărți noi despre ținutul nostru*.

Fiecare material expus este însoțit de o fișă adnotată, care arată conținutul lui. În caz că lucrarea este împrumutată se expune fișa, cititorul avînd astfel ocazia să afle despre existența ei.

Majoritatea bibliotecilor noastre sînt abonate la fișele adnotate. Bibliotecile sînt abonate la numeroase reviste, cititorii fiind informați în mod sistematic despre sosirea lor. Expozițiile *Reviste noi* se organizează, de obicei, în sala de lectură, tot pe domenii de știință. Experiența multor biblioteci ne arată că cititorii urmăresc cu un interes deosebit apariția revistelor.

Unele biblioteci caută să prezinte și cuprinsul revistelor. Interesantă în această privință este experiența bibliotecii raionale din Kanevsc. Sub titlul *Noutăți din ziare și reviste* se afișează titlurile periodicelor pe care le primește biblioteca, iar jos se expun fișele de catalog ale celor mai importante articole. Fișele sînt schimbate zilnic. Această formă a dat rezultate frumoase, cititorii obișnuindu-se să urmărească și să citească cele mai importante articole din ziare.

Expuneri bibliografice. O altă formă folosită pentru informarea cititorilor despre cărțile noi, sînt expunerile bibliografice. Ele se țin la biblioteci, în cluburi, în întreprinderi, la munca cîmpului, în ferme și la stațiunile de mașini și tractoare.

Biblioteca raională din Anapsk folosește pentru asemenea expuneri „seri de reviste orale (vorbite)” organizate de Casa de cultură. Tema expunerii se stabilește de comun acord cu responsabilul Casei de cultură și se include în programul serii. S-au bucurat de succes expunerile *Cărți noi despre astronomie*, *Cărți noi despre Jugoslavia*, etc. La fiecare au participat cite 200 de persoane.

Biblioteca raională din Kanevsk aduce în mod regulat la cunoștința colectivelor S.M.T.-urilor din Kuibîșev și Kanev noile apariții făcînd expuneri despre cărțile agricole, politice, agrotehnice, de științe ale naturii și literare.

În cursul anului 1956 biblioteca raională din Tihorețk a organizat 22 de expuneri în cadrul sălii de lectură. Se fac expuneri asupra celor mai importante cărți, legate de teme actuale, luîndu-se în considerație, în același timp, cerințele acelor grupuri de cititori în fața cărora se țin expunerile. Bibliotecarului face caracterizări scurte dar clare despre conținutul cărților și al articolelor, dîndu-și osteneala ca ascultătorii să-și formeze o idee completă și justă asupra conținutului lor, insistînd mai ales asupra acelor părți care prezintă interes deosebit pentru grupul respectiv de cititori.

De multe ori conferințele pe anumite teme sînt însoțite de expuneri bibliografice, ceea ce ajută pe ascultători să studieze mai profund tema respectivă. Această formă este mult folosită de biblioteca centrală orășenească din Krasnodar „Nekrasov“.

Convorbirile asupra unei cărți constituie o formă care dă posibilitatea bibliotecarului să arate mai amplu conținutul ei. Biblioteca regională din Tihorețk a organizat asemenea manifestări în legătură cu culegerea *Miscarea revoluționară din Kuban din anii 1905-1907*, iar biblioteca raională din Anapsk asupra primului volum din culegerea *Amintiri despre Lenin*.

Cum se pregătește biblioteca pentru asemenea expuneri? La biblioteca raională din Anapsk se alege, în primul rînd, cărțile noi și apoi se alege cititorii cărora se adresează expunerea. După aceea bibliotecarul studiază părțile mai interesante, pasagiile pentru citit, ilustrațiile, schemele și hărțile care urmează să le arate.

Expunerile se fac, de obicei, în scris, dar în fața publicului bibliotecarul caută să nu le citească, ci să le expună cit mai viu.

Expunerile asupra cărților de specialitate sînt mai reușite atunci cînd colectivul bibliotecii se sfătuiește cu colectivul de specialiști, care contribuie mult la dezvăluirea conținutului cărților respective.

Informarea colectivă și individuală. Multe biblioteci anunță în mod direct anumite persoane sau colective despre primirea de noi cărți. Aceste înștiințări se fac în scris prin poștă, prin convorbiri individuale la secția de împrumut, prin afișarea de liste de cărți în întreprinderi și instituții.

Informarea colectivă și individuală se face la bibliotecile raionale din Anapsk, Slavensk și altele.

La început bibliotecile fixează instituțiile, întreprinderile și persoanele care vor primi în mod regulat informații. Apoi, bibliotecarul care răspunde de această muncă, ia legătură cu reprezentanții ai instituțiilor respective, aflînd ce cărți îi interesează.

Biblioteca raională din Slaviansk întocmește liste de cărți tipărite la tipografia locală. Deasupra se află o inscripție scrisă cu litere mari *Cărți noi intrate la biblioteca raională din Slaviansk* jos se indică unde și cînd pot fi primite aceste cărți. Asemenea liste sînt afișate la S.M.T.-uri, la administrația colhozului, la școli, și alte organizații.

Biblioteca raională din Ust-Labinsk trimite înștiințări despre cărțile noi la uzine, S.M.T., colhozuri, etc. și membrilor grupului de lectori.

Bibliotecile mai trimit informații individuale activului de partid și celor din sectorul economic, frunțașilor din agricultură și industrie agronomilor și mecanizatorilor, lectorilor și profesorilor. La început bibliotecarii discută personal cu cititorul, sau îi trimite o scrisoare cu rugămintea de a-i anunța ce informații are nevoie. De pildă, bibliotecarii raionali din Ust-Labinsk aflînd, în urma unei conversații — că brigadierii brigăzilor de tractoare, tov. Kudriavțev și Klepikov se interesează de problemele reducerii prețului de cost la muncile cu tractoarele, îi țin în curent cu cărțile din acest domeniu.

Anunțurile se trimit de obicei prin poștă. Dacă cititorul vine des la bibliotecă i se pregătește lista lingă fișa lui. Acolo unde este posibil se folosește și telefonul.

Informația prin ziare. O largă informație despre cărți organizează bibliotecile prin ziarele raionale, prin gazețele de perete din instituții și întreprinderi. În ziarele locale se publică în mod regulat scurte liste de cărți cu adnotări, în rubrica *Raftul de cărți*. Lista cuprinde de obicei între 4 și 7 titluri.

Pentru recenzii bibliotecarii folosesc fișele adnotate sau întocmesc o mică prezentare. Biblioteca raională din Anapsk publică cu regularitate în ziarul „Znamia kolhoznika“ informații despre cărțile intrate. Aci au fost publicate în 1956 următoarele liste: *Cărți despre Lenin*, *Cărți politico-sociale*, *Cărți literare noi*, *Ce să citim despre stringerea recoltei* etc. Presa este o armă puternică de popularizare a tot ce este nou, inclusiv a cărților, de aceea bibliotecile trebuie să o folosească pe cit mai mult posibil.

Împărtășind experiența unor biblioteci, vreau să spun că o asemenea muncă poate fi făcută de oricare bibliotecă raională sau sătească.

Din revista „Bibliotekar“ nr. 5/1957

Din Literatura POPOARELOR

(Cîteva cărți din colecția „Meridiane”)

Operele literare se bucură în țara noastră de o circulație largă. Editurile, preocupate să satisfacă cerințele manifestate de cititori, au tipărit în traduceri îngrijite și într-o prezentare grafică corespunzătoare, opere de valoare din literatura tuturor popoarelor. Simțindu-se nevoia unei colecții care să grupeze cele mai bune nuvele, schițe și povestiri din literatura contemporană universală, E.S.P.L.A. a inaugurat în 1955 colecția „Meridiane” a cărei utilitate a fost pe deplin confirmată de interesul cu care a fost întâmpinată de cititori.

Colecția „Meridiane”, a publicat cele mai valoroase creații din literatura sovietică, din literatura țărilor de democrație populară, precum și din literatura progresistă a țărilor capitaliste. Astăzi ea sărbătorește apariția celui de-al cincizecelea număr.

În cele ce urmează vom prezenta cîteva din operele apărute în această colecție, a cărei popularitate în rîndul unor cercuri tot mai largi de cititori, constituie, fără îndoială, un aport de seamă pentru cunoașterea literaturii progresiste contemporane din toate țările lumii pentru prietenia și apropierea între popoare.

Printre valoroasele creații ale literaturii sovietice apărute în colecția „Meridiane” se numără și *Serioja. Cîteva întâmplări din viața unui băiețuș* de V. Panova. Eroul povestirii este un copil, Serioja, plin de neastîmpăr, care dorind să înțeleagă lumea, e nevoit să treacă mereu prin întâmplări și pățanii tot mai hazlii.

Remarcabil în această povestire este nu atît suita întâmplărilor hazlii, cît sondajul sufletului lui Serioja. Personajele majore apar definite în raport cu nivelul de înțelegere al acestuia cu faptele și atitudinile pe care oamenii maturi le iau față de ei. Astfel, Korosteilov — un personaj de o mare înălțime morală — îi apare lui Serioja „deosebit de ceilalți”, unchiul Petea „un prost” numai pentru că l-a înșelat odată, mătușa Parașa, o leneșă fără pereche, fiindcă îi e greu să-i spună povești, nici unul dintre personaje nefiind lipsit de un atribut caracteristic.

Cartea Verei Panova poate fi citită de mici și de mari, cu același interes.

Printre scriitorii americani prezenți de colecția „Meridiane” este și O. Henry cu volumul *Pictorul și califul* care cuprinde 12 schițe. Prima dintre ele, care dă și titlul culegerii, este povestea unui pictor de talent pe care societatea îl repudiază și-l lasă să moară de foame, supărată de îndrăzneala

cu care pictorul redă în operele sale adevăratele trăsături ale personajelor pe care le pictează.

Scriitor realist care a exprimat în întreaga sa operă o adîncă înțelegere pentru viața de mizerie a omului simplu și cînstit, O. Henry face să trăiască și în celelalte schițe ale sale, ca de pildă, *Poveste neterminată*, *Darul magilor*, *Camere mobilate* și altele, aceleași personaje umile dar cînstite, pentru care viața este o continuă și tragică luptă pentru existență. În contrast cu aceste personaje modeste întîlnim oameni care trăiesc numai pentru pasiunile lor (*Profilul fermecat*, *Romanta unui samsar ocupat*, etc.) și care alcătuiesc jungla feroce a societății americane.

Literatura germană este prezentată în colecție între altele și prin clasicul Adalbert von Chamisso, cu *Extraordinara poveste a lui Peter Schlemihl* una din cele mai încîntătoare și mai originale opere ale literaturii mondiale, un basm cu o înaltă semnificație socială, și morală. Este vorba de un flăcău care-și vinde umbra pentru o pușcă de bani și care văzînd că a devenit nesuferit celor din jurul său, aleargă după diavol să-i înapoieze umbra. Acesta este gata să-i satisfacă dorința, dar îi cere sufletul în schimb. Pînă la urmă flăcăul renunță la plăcerile trecă-

toare ale bogăției și aruncînd banii diavolului, se mulțumește să încalce cizmele fermecate „de șapte poște” pentru a porni în largul lumii să-i afle tainele a căror cunoaștere prețuiește mai mult decît plăcerile aparente ale bogăției.

Nuvela lui Roger Vailland *325.000 de franci* este un mic roman în care acțiune se petrece într-o regiune muntoasă din Franța la frontiera dinspre Italia și Elveția. În mijlocul orașelului Bionnas, unde se dezvoltă o industrie de obiecte din materie plastică, un muncitor își pune în gînd să strîngă capital ca să-și deschidă un bar, convins că aceasta este calea cea mai bună ca să scape de sărăcie. El este cu atît mai hotărît să iasă din rîndurile muncitorilor cu cît rămîne neconștient de totul străin de lupta de revendicări pe care aceștia o duc față de patroni. Jumătate de an muncește pe brînci să-și facă suma necesară, dar cînd e aproape să-și vadă gîndul realizat, suferă un accident de muncă. Din această cauză visul lui de a deveni patronul unui bar se spulberă și el este nevoit să rămîină mai departe, ceea ce a fost întotdeauna, adică un muncitor necalificat care nu va putea să scape din condiția lui economică grea atîta timp cît va sta departe de lupta celor mulți pentru pîine și dreptate.

John Morrison este unul din cei mai cunoscuți scriitori ai Australiei. Volumul său de povestiri *Profetul din Pandaloo* face parte din seria unor creații pe care Morrison le-a realizat pe baza unor experiențe personale, fiind el însuși un om care a luptat din greu cu viața, îndeplinind diferite meserii grele și variate; marinar, muncitor agricol, docher în port, etc.

Cele șapte nuvele care au intrat în acest volum sînt în bună parte pagini auto-biografice. Prima nuvelă înfățișează pe stăpînii unei ferme, cu apucături absolutiste care e convins că nimic nu se poate mișca pe vastul său domeniu fără încuviințarea lui. Dar iată că cei ce robotesc pentru opulența lui Oliphant, nu mai vor să fie niște roboți docili în miinile temutului fermier. În ei se trezește conștiința drepturilor lor și a luptei de clasă.

În *Cristos, diavolul și smintitul* vedem umilințele la care sînt constrînși șomerii din țările capitaliste ca să poată trăi, iar în *Bătălia florilor* avem o imagine a descompunerii societății capitaliste ai căror promotori au o singură preocupare: de a cheltui în petreceri deșănțate banii cîștigați cu atîta ușurință.

Paltonul marinarului, Parfumul patriei, Schimbul de noapte aduc înaintea cititorilor

alte aspecte ale unei societăți bazată pe crunta exploatare a celor ce muncesc.

Alchimia dragostei este titlul unei culegeri de nuvele și schițe datorate scriitorului bulgar Svetoslav Minkov a cărui activitate literară s-a făcut cunoscută după primul război mondial. Autorul demască societatea capitalistă, înfățișînd aviditatea pentru bani a burgheziei, în fața căreia nici un sentiment nu poate rămîne curat. În schița *Asfalt* el pune cazul unor intelectuali care se zbat să ajungă în viața atrăgătoare a capitalei, dar îndată ce se pomenesesc în mijlocul ei își dau seama că domnia banului îi aruncă într-o izolare mai mare decît atunci cînd au trăit în provincia lor liniștită.

Begonia, După nouă luni, O istorie cu coadă nu sînt decît completarea acestei fresce critice a societății burgheze cu moravurile ei corupte.

Tot din literatura țărilor de democrație populară face parte și culegerea de nuvele intitulată *Floarea ruptă și alte povestiri cehe* aparținînd la cinci din cei mai buni prozați cehoslovaci.

Gabore, Gabore... de Ludovic Askenazy este povestea transformării unui muncitor; scriitorul Jan Otcenasek semnează nuvela *De vorba cu o căpiță de fin* în care e vorba de patriotismul oamenilor muncii din Cehoslovacia.

Nuvela *Stele* aparține scriitoarei Maria Pujmanova care povestește dragostea curată dintre doi tineri. El fiind deportat și ucis în lagăr ea va desfășura în aminarea lui o curajoasă activitate revoluționară. Din aceeași categorie și la fel de zguduitoare este nuvela *Porumbelul lui Picasso* a lui Frantisek Kubka.

Literatura italiană a găsit în Luigi Pirandello pe unul din cei mai fanteziști scriitori care a zăgrăvit lumea acestui început de secol cu multă îndrăzneală și umor. Cele 9 nuvele adunate în volumul *O lume de hirtie* dovedește că scriitorul a fost un observator atent al oamenilor. El a știut să surprindă manifestările lor cele mai semnificative și să scoată în evidență că ciudățeniile eroilor descriși de el, cum este miopul din *O lume de hirtie* sînt produsul condițiilor unei orînduirii nedrepte.

Zăgrăvirea unor întîmplări în aparență hazlii, exprimă totuși o tristă realitate, ca în *Casa lui Granella* sau în *Certificatul*.

În *Erezia catară* sau în *O lume de hirtie* reiese protestul intelectualilor cinstiți împotriva opreliștilor pe care societatea le ridică în fața dorinței lor de a cunoaște și de a studia adevărul și viața.

Vera Panova
SERIOJA

Adalbert von Chamisso
EXTRAORDINARA
POVESTE A LUI
PETER SCHLEMIHL

Luigi Pirandello
O LUME DE HÎRTIE

Svetoslav Minkov
ALCHIMIA DRAGOSTEI

O Henry
PICTORUL ȘI CALIFUL

FLOARE RUPTĂ

John Morrison
**PROFETUL
DIN PANDALOO**

Jerome K. Jerome
FANTOMA LUI WHIBLEY

Fantoma lui Whibley se intitulează volumul cu cele 10 nuvele ale scriitorului englez Jerome K. Jerome, care a murit în anul 1927, autorul unor valoroase opere literare, printre care și piese de teatru de mare succes.

Fost funcționar, profesor, stenograf, actor de teatru și ziarist, Jerome K. Jerome își alege eroii și întâmplările din lumea măruntă pe care el a cunoscut-o atât de bine și pe care o zugrăvește cu un deosebit simț pentru umor, dar cu o mare înțelegere pentru oameni. *Portretul unei doamne*, *O femeie încântătoare*. *Un om uituc* sau *Un sclav al obișnuinței* fac parte din această categorie. Prezentându-și eroii sub aspecte neașteptate și amuzante autorul ne dezvăluie slăbiciunile și moravurile unei anumite societăți în ceea ce privește dragostea, căsătoria, interesul pentru artă, totul fiind subordonat banului.

Marele scriitor Jakob Wasserman apare în colecția „Meridiane” cu una din operele prin care el reflectă frământările din viața Germaniei care au culminat cu ascensiunea hitlerismului.

Răzvrătirea întru apărarea Junkerului Ernst constituie o impresionantă evocare a unei epoci de cumpănită teorare religioasă. Acțiunea se petrece pe la sfârșitul secolului al XVII-lea, epoca în care s-au manifestat din plin intoleranța religioasă și misticismul cel mai sălbatic. Autorul ne face să retrăim momentul istoric al trecerii de la feudalism la epoca modernă, sau cel puțin la o perioadă premergătoare acesteia, cînd biserica, stăpîna absolută asupra destinului omenesc, înserie o rușinoasă pagină de sînge a acelor zile istorice. Personajele lui Wasserman nu sînt decît o anticipare a bestiilor pe care Hitler avea să le ridice pe treptele cele de mai sus ale conducerii statului.

În fine, notăm apariția printre ultimele din cele 50 de cărți din colecție, a zguduitoarei povestiri scrisă de Alcide Cervi și intitulată *Cei 7 fii ai mei*. Alcide Cervi nu este scriitor, ci un muncitor octogenar din Italia. Cu toate acestea el descrie colorat și cu un realism impresionant lupta familiei sale împotriva cotropitorilor și eroismul fiilor săi care au căzut unul cîte unul răpuși în acțiunea de rezistență, fiind asasinați de fasciști.

Povestirea lui Alcide Cervi a făcut vîlvă în toată lumea. Ea este scrisă cu vervă și cu multă căldură, oglindind curajul și dragostea de libertate a celor șapte tineri comuniști.

O BIBLIOTECĂ *bine organizată*

VIOREL MICU

Activist al Secției muncă culturală de masă din C.C.S.

Era prin februarie 1956 cînd Haralambie Alexandrina a fost numită ca documentalistă a bibliotecii tehnice de pe lângă cabinetul tehnic al uzinelor „23 August” din Capitală. Pe atunci, cele aproape 30.000 volume ce constituiau fondul bibliotecii tehnice se aflau într-o situație de plîns, revistele tehnice erau aruncate la întîmplare, iar bibliotecile mobile existau mai mult cu numele. Cit privește deservirea cititorilor cu cărți, ca urmare a stării în care se afla biblioteca, ea se făcea greoi și nu odată se întîmpla ca muncitorii și tehnicienii să părăsească decepționați instituția către care veneau să se adreseze cu încredere.

După o jumătate de oră de așteptare cititorul care obținea cartea solicitată, se putea considera fericit. Despre munca de informare bibliografică sau despre munca de masă cu cartea tehnică, nu se putea vorbi.

Pusă în fața acestei situații, Haralambie Alexandrina nu s-a descurajat. Inzestrată cu putere de voință și spirit practic, ea a trecut la lucru. După ce s-a documentat asupra stării bibliotecii, a prezentat șefului cabinetului tehnic — ing. Enculescu Șerban, un plan amănunțit de activitate. Acesta a fost de acord cu planul prezentat și i-a promis tot sprijinul.

Planul prevedea confecționarea imediată a unor rafturi de cărți, inventarierea și prelucrarea întregului fond, studierea revistelor și așezarea lor în rafturi, după un sistem rațional, organizarea de biblioteci mobile și inițierea unei largi munci de informare bibliografică.

Pentru a fi ajutată în efectuarea acestei munci, Haralambie Alexandrina a cerut a

jutorul bibliotecii Institutului de Documentare Tehnică din capitală. Inarmată cu cunoștințele primite aici și cu cele obținute după studierea sistemului privind clasificarea zecimală și descrierea publicațiilor, alături de tov. Butuc Natalia, ea a început treaba. Greutățile ivite n-au demobilizat-o.

În prezent cele aproape 34.000 volume de care dispune biblioteca tehnică a uzinelor „23 August” sînt prelucrate după toate regulile bibliotecărești. Avînd în vedere că uzinele „23 August” au sectoare mari de producție și cu un profil precis și că în general cartea tehnică trebuie să fie cit mai aproape de cei ce au nevoie de ea, biblioteca tehnică centrală a organizat 28 biblioteci filiale la locul de muncă, unde se dau cărți tehnice de strictă specialitate pentru muncitori și tehnicieni. Deoarece aceste cărți se adresează cititorilor dintr-un anumit loc de muncă, de exemplu, turnătorie, ele nu se mai întorc la biblioteca tehnică centrală, ci rămîn permanent la poziția secției respective.

Biblioteca centrală precum și bibliotecile filiale își au fondul de cărți organizat după sistemul clasificării zecimale. La biblioteca centrală există atît catalog alfabetic cit și sistematic. În aceste cataloage sînt descrise cărțile bibliotecii centrale, a bibliotecilor filiale precum și cărțile tehnice ce tratează probleme de metalurgie și care se află la biblioteca Institutului de Documentare Tehnică.

În biblioteca centrală este introdusă fișa cărții. Pentru păstrarea acesteia s-au confecționat buzunărașe lipite pe partea interioară a copertei fiecărei cărți.

Pentru păstrarea fișei cărților aflate la cititori, s-a organizat un fișier aparte în

cadrul cărui fișele cărților sînt așezate după sistemul clasificării zecimale, iar în cadrul fiecărei subgrupe ele sînt așezate alfabetic.

Folosirea fișei cărții ajută biblioteca uzinelor în stabilirea cărților care sînt cel mai mult citite ca și a celor ce au o circulație mai redusă.

Tot cu ajutorul fișei cărții, biblioteca urmărește înapoierea la timp a cărților împrumutate și mai ales a acelor care au fost cerute de alți tovarăși.

În cazul că o carte solicitată nu se află în bibliotecă, se notează numele celui care a cerut-o și notița respectivă se atașează la fișa cărții cerute. Între timp biblioteca ia legătură cu tovarășul la care se află cartea sau în cazul că ea lipsește bibliotecii centrale, o procură de la biblioteca I.D.T., după care solicitatorul este înștiințat că poate să vină s-o ridice.

Biblioteca „23 August” este abonată la 158 reviste de specialitate, din țară și străinătate. Revistele din anii trecuți au fost legate în volume mari, inventariate și așezate în rafturi, în ordine alfabetică. Fiecare parte a raftului poartă un număr și este destinat unui titlu de revistă. Revistele sînt așezate în rafturi după o ordine dinainte stabilită. Astfel, de la nr. 1 se află revistele apărute în țara noastră, apoi cele apărute în U.R.S.S., etc. Acest lucru înlesnește și mai mult deservirea imediată a cititorilor cu revistele cerute.

Biblioteca tehnică a uzinelor „23 August” se evidențiază și printr-o temeinică muncă de informare bibliografică. În această muncă bibliotecara Haralambie Alexandrina, folosește foarte multe liste bibliografice întocmite de I.D.T.

Avînd în vedere specificul de producție, biblioteca comandă la I.D.T. liste bibliografice pe probleme și tematici precise. După ce aceste liste sosesc la bibliotecă, ele sînt înminate inginerilor, tehnicienilor și muncitorilor. Cititorii care au primit o

astfel de listă bibliografică, comunică bibliotecarului lucrările de care au nevoie, semnîndu-și numele în dreptul lor.

Orientîndu-se după aceste cereri, biblioteca procură materialul respectiv în timpul cel mai scurt.

Listele bibliografice sînt tot mai mult folosite de către inginerii și tehnicienii uzinelor „23 August”.

În vederea unei munci de informare bibliografică cit mai legată de viața sectoarelor, biblioteca a inițiat fișe tematice. Acestea se întocmesc astfel:

Atunci cînd în procesul de producție se ridică unele probleme noi sau mai puțin cunoscute, tehnicienii se adresează bibliotecii cerînd să li se procure material documentar. Cu această ocazie biblioteca întocmește o fișă tematică în care se specifică data înregistrării materialului respectiv, problema în cauză, materialul cerut și o rubrică intitulată „Concluzii”.

După ce biblioteca a procurat materialul indicat, ea îl înmînează solicitanților. În momentul restituirii se specifică la rubrica „concluzii” în ce măsură materialul împrumutat a ajutat la rezolvarea problemei respective. În felul acesta, biblioteca poate să verifice utilizarea materialului bibliografic pus la dispoziția celor interesați.

În vederea popularizării cărților tehnice noi soșite la bibliotecă, se organizează expoziții de cărți, panouri cu coperte false, anunțuri scrise și la stația de radioamplificare. De asemenea se duce muncă directă cu oamenii.

Biblioteca centrală se ocupă serios și de bibliotecile filiale din sectoare care au început să fie tot mai mult frecventate de muncitori.

Ca urmare a muncii rodnice pe care o duce biblioteca tehnică, numai în primul trimestru al acestui an, s-au înscris la biblioteca centrală 602 cititori, numărul acestora fiind în continuă creștere.

RĂSPÎNDIREA CĂRȚII *in primele organizații socialiste din România*

NICOLAE LIU

Într-un studiu publicat acum doi ani despre Biblioteca Clubului Muncitorilor din București¹⁾, vorbind despre importanța cercetării istoriei cărții și a bibliotecilor din mișcarea muncitorească arătăm că înmulțirea și adâncirea unor asemenea investigații va duce la cunoașterea uneia din tradițiile însemnate care stau la baza actualei dezvoltări a bibliotecilor în special și în general a culturii din R.P.R. Acestei convingeri i se datoresc și rîndurile de față.

I. CARTEA RUSĂ REVOLUȚIONARĂ

Ca și în alte țări, și în țara noastră începuturile mișcării socialiste au avut loc separat de începuturile mișcării muncitorești. De abia la sfîrșitul deceniului 8 al veacului trecut, în 1880, cercul socialist din Iași făcea un prim pas pentru unirea celor două mișcări, începîndu-și activitatea în rîndurile muncitorilor din localitate.

Confuzia ideologică și lipsa de legătură cu masele, determinată și de dezvoltarea insuficientă a proletariatului, au făcut ca mișcarea socialistă să poată fi paralizată la un moment dat — deși pentru scurt timp — prin cîteva percheziții și expulzări ordonate de aparatul de stat burghezo-moșieresc în rîndurile conducătorilor cercului din Iași, la 1881, cu ocazia sărbătoririi Comunei din Paris.

Dar, cu toate aceste slăbiciuni, importanța organizațiilor socialiste din deceniul 8 al veacului trecut nu trebuie subestimată. Apariția unor cercuri revoluționare secrete la București, Iași, Ploești și în alte orașe ale țării, consemnează începutul mișcării socialiste din România. Ridicînd steagul căzut din miinile revoluționarilor democrați de la 1848, în mijlocul unei epoci de indiferență față de suferințele maselor populare, membrii cercurilor socialiste din deceniul al 8-lea înscrisu pe el revendicări noi, menite să ducă la lichidarea ultimelor rămășițe feudale, și la creșterea primelor mlădițe ale luptei împotriva capitalismului, pentru socialism.

Dat fiind caracterul îndeosebi propagandistic și agitatoric al luptei acestor forma-

țiuni, problema răspîndirii cărții și a creării unor biblioteci, care să slujească scopurilor primelor organizații socialiste.

Exemplul urmat în această epocă era în special cel al cercurilor revoluționare ruse.

La aceasta au contribuit două fapte esențiale: mai întîi înăspirile teroarei țariste, a făcut ca numeroși revoluționari ruși să emigreze în țara noastră; în al doilea rînd intensificarea activității cercurilor revoluționare ruse din Occident și dificultățile tot mai mari întîmpinate în trecerea clandestină a oamenilor și publicațiilor pe la nord, au contribuit ca România să devină punct principal de legătură între aceste cercuri și mișcarea revoluționară din Rusia. La mijlocul deceniului 8 vin în țara noastră, printre alții și revoluționari care vor juca un rol de frunte în epoca de început a mișcării socialiste românești, ca: Nicolae Zubeu-Codreanu, inițiatorul cercului din Iași, dr. John Russel (Nicolae Constantinovici Sudilovski), C. Dobrogeanu-Gherea și alții. De aceea, unul dintre scopurile pe care le-au urmărit constituirea primelor organizații socialiste la noi în țară a fost trecerea materialului de propagandă peste Prut și cu aceasta organizarea plecării revoluționarilor ruși în Occident.

Primele date despre trecerea prin țara noastră a literaturii „subversive” ruse, editate la Geneva, Paris sau Londra, dincolo de Prut și Dunăre, le avem din deceniul 7 al veacului, cînd știm că revoluționarii ruși emigranți înființează puncte de trecere și

¹⁾ Vezi Studii și cercetări de biologie, I (1955), p. 161 și urm.

sprijin mai întii în Dobrogea, apoi la Galați, Brăila și Iași.

Dintr-o descriere a baculinistului moldovean Zamfir C. Arbure (Rally) cunoaștem o acțiune de acest fel, din prima jumătate a deceniului 8. La această acțiune a participat și tânărul revoluționar român, studentul Eugen Lupu, care nu mult mai târziu, la începutul anului 1875, va contribui substanțial la constituirea în jurul lui N. Zubcu-Codreanu a cercului revoluționar din Iași. El a antrenat după sine pe colegii săi de la Clubul Studenților Universității din Iași. Mai târziu Codreanu, mutându-se la București în toamna aceluiași an va încredința lui Eugen Lupu conducerea efectivă a acestui cerc.

„Peste câteva zile, după sosirea mea la Iași, veni în fine din Rusia delegatul grupului — era reprezentantul socialiștilor din Moscova, D. Gheorghe F. Zdanovici... În curând după aceasta sosită și sutele de kilograme de cărți tipărite la Londra și Geneva, încă de repauzatul A. Herzen. Cu aceste cărți aveam de făcut încercare, expediindu-le eu ajutorul contrabandei peste Prut. Deci, imediat ce am scos cărțile de la depoul căilor ferate, am plecat tustrei, Zdanovici, Eugeniu Lupu și eu, la Sculeni, ducând în căruța noastră patru pachete de cărți și broșuri; fiecare pachet avea o greutate de 20 kilograme. Sosind la Sculeni, descinderăm la un locuitor de acolo, cunoscut deja nouă. Acest locuitor ne puse imediat în contact cu un ovreu, șeful unei bande de contrabandiști bine organizate. Toți acești contrabandiști erau români plugari, care mulțumită sărăciei au fost siliți să se ocupe cu contrabanda pentru a putea trăi“ (Z. C. Arbure. *In exil. Din amintirile mele*. Craiova 1896, p. 118 și urm).

Sub expresia „cărțile tipărite de repauzatul Herzen“ se subînțelegeau tipărițile *Tipograției libere ruse* și revista „Kolokol“ editată de marele democrat revoluționar rus Alexandr Herzen și al căror transport prin România fusese organizat pentru prima dată încă cu un deceniu în urmă.

Cît despre metodele de trecere peste graniță a acestui material, ele difereau după posibilitățile oferite de specificul locului de trecere și al epocii. Astfel știm că în Dobrogea, doctorul Petre Alexandrov (pe adevăratul nume Ivanovski) folosea sprijinul pescarilor lipoveni; de la Galați, coletele de cărți erau transportate clandestin cu vaporul la Odesa, etc. Iar în timpul războiului ruso-românesc din 1877, revoluționarii ruși și organizațiile socialiste românești de la București și Iași vor folosi pentru trecerea peste graniță a materialului de propagandă revoluționară trenurile speciale de cruce roșie care mergeau spre front, sau spre Petersburg, prin

ЧТО ДѢЛАТЬ?
ИЗЪ РАЗСКАЗОВЪ О НОВЫХЪ ЛЮДЯХЪ

РОМАНЪ

Н. Г. ЧЕРНЫШЕВСКАГО

PARISIE N. ANTONOVICI & CO.

XXVIVY

H. BENDA, LIBRAIRE-ÉDITEUR

Parcours de la Rue de la Harpe

1867

Coperta lucrării „Ce-i de făcut
de N. G. Cernișevski

Giurgiu sau Ungheni. În aceste împrejurări, cărțile erau ascunse de obicei în „cuferele de lemn înguste și lungi, vopsite cu culoare neagră și avînd într-o parte crucea roșie reglementară“ folosite la expedierea scamelor și bandajelor.

În țară, coletele de cărți erau antrepozitate acasă la dr. Russel (care a venit în România de la Londra și s-a stabilit în octombrie 1875 la Iași), preluînd alături de Eugen Lupu conducerea cercului revoluționar socialist din localitate, la N. Zubcu-Codreanu, la C. Dobrogeanu-Gherea (venit din Harcov la Iași în 1876) sau la alți revoluționari români, ruși, bulgari, polonezi precum și la cunoștințele acestora. (În legătură cu colaborarea dintre acești revoluționari de diferite naționalități, merită să amintim aci că, după opinia unor cercetători, la București s-ar fi constituit în 1875 un cerc socialist secret ruso-bulgaro-polono-romin). Uneori, cărțile erau depozitate pentru mai multă siguranță de membrii acestui cerc la instituția unde lucrau cum este cazul materialelor păstrate în timpul războiului din 1877 de doctorul C. Stăncescu în odaia sa de la spitalul de copii din str. Diaconeselor,

cu prealabila învoire a șefului aceștia, doctorul Sergiu.

Caracteristic pentru epoca războiului din 1877 este însă faptul că în această perioadă răspîndirea cărții ruse revoluționare se face intens chiar pe teritoriul țării noastre. Rafurile multor librării sînt pline cu asemenea material de propagandă.

Intr-o prezentare din revista „Dacia viitoare” citim în legătură cu această epocă: „În timpul războiului românii și rușii își făcură reciproc propagandă”.

Iată în altă privință ce zice Stepmiac în o scrisoare adresată ziarului englez „Pall Mall Gazette”: „Pînă în 1877, ostirea rusă era cu totul străină oricărei mișcări revoluționare. Vine războiul de la Balcani... În Iași și București ofițerii ruși găsiră în vitrinele librăriilor toate cărțile interzise în Rusia și a căror citire avea atragerea fructului oprit”.

Ceea ce nu înseamnă că și în România această difuzare a fructului oprit era cu totul lipsită de primejdii. În repetate rînduri membrii cercurilor secrete revoluționare sînt pe punctul de a fi arestați sau expulzați, iar C. Dobrogeanu-Gherea, căzînd în această epocă într-o cursă a poliției secrete țariste, a cărei rețea se extinsese și în România, este închis în fortăreața Petropavlovsk și se poate întoarce înapoi, numai după mult timp și cu mari greutate prin nordul înghețat. De altfel, și metoda de difuzare prin librării a cărților ruse cu conținut revoluționar își va pierde eficacitatea atunci cînd comandantul rus va interzice militarilor cumpărarea publicațiilor necenzurate. Răspîndirea materialului subversiv în rîndurile trupelor ruse a trebuit să se facă numai clandestin, de obicei prin personal medical ce însoțea unitățile.

Printre publicațiile mult căutate de militarii ruși în timpul trecerii lor prin România știm că se numărau broșuri ca aceea datorită aceluiași Stepmiac (pe adevăratul nume Dragomanov, fost profesor la Universitatea din Kiev) intitulată *Les turcs du dedans et du dehors* în care starea de lucruri din Rusia țaristă era asemuită cu corupția și teroarea imperiului otoman, pe atunci considerat drept omul bolnav al Europei. Tot așa erau căutate reviste ca „Vperiod” și ziare ca „Obscina” organul federaliștilor ruși de la Geneva din redacția căruia făcea parte și Zamfir Arbure. Desigur că nu lipseau nici

alte tipărituri, care făceau în mod curent obiectul pachetelor trimise peste graniță, ca cele ale tipografiei libere ruse despre care am mai amintit precum și alte cărți ale democrat-revoluționarilor Herzen, Dobroliubov, Cernișevski, ale aharhiștilor Bakunin, Rally-Arbure, ale lui Lavrov, lucrările narodnice ale lui Pisarev, Mihailov și altele, etichetate toate pe vremea aceea cu titlul de „cărți socialiste” fără prea atenta sezișare a deosebirilor uneori fundamentale de atitudine a autorilor lor.

Contribuția substanțială pe care organizațiile socialiste au adus-o în această muncă de răspîndire a cărții ruse cu conținut revoluționar, nu lasă desigur nici o îndoială că aceste cărți erau cunoscute și de membrii sau conducătorii acestora. Și nu numai de aceștia. Din corespondența rămasă de la doctorul Russel, C. Dobrogeanu-Gherea, B. Zubcu-Codreanu, Zamfir C. Arbure, precum și din unele lucrări ale acestora sau despre aceștia, reiese că se bucurau de răspîndirea în rîndurile primelor cercuri revoluționare cărți ca: *Studii de economie politică* (După Mill) a lui N. Cernișevski, *Prologul* și romanul *Cei 4* de făcut? de același (ultima circulind și în traducerea franceză) *Abecedarul științelor sociale* de Fleviovski, *Țăranii și Rusia* de Belcev, *Dumnezeu și statul* de Bakunin (în l. franceză), broșuri ca: *O slujbă revoluționară*, *Tineretul social revoluționar rus*, sau cuprinzînd basme cu substrat revoluționar ca broșura *Cei 4 frati*, care va circula și tradusă în romînește. Dintre publicațiile periodice amintim „Znanie”, „Svernii Vestic”, „Slovo”, „Otecestvennie Zapiski”, „Nedelia”.

Multe din aceste cărți sau reviste sînt procurate cu valută străină, cu mari sacrificii și privațiuni din partea membrilor cercurilor revoluționare și făceau parte din bibliotecile personale ale acestora.

Caracterul lor eterogen dovedește încă odată cît de neformată era ideologia acestor cercuri, cît de confuze erau ideile și cît de aprinse erau discuțiile care se purtau aici pentru limpezirea lor.

Studiul celorlalte cărți — cărților romînești, franceze, germane și în alte limbi — răspîndite în primele organizații socialiste de la noi pe care îl vom întreprinde în alte numere, va întregi tabloul răspîndirii literaturii revoluționare în această epocă de început a mișcării socialiste din România.

In atenția Bibliotecarilor

ȘTEFAN CEL MARE. 500 de ani de la înscăunarea sa ca domn al Moldovei. Studiu de Dr. Horia Ursu. Bibliografia de Daniela Bratu. București, E.S.I.P. 1957, 168 p., cu portr. (Biblioteca Centrală de stat a R.P.R.).

Apărută în cinstea aniversării a 500 de ani de la urcarea pe tron a lui Ștefan cel Mare, lucrarea oferă o bogată și valoroasă sursă de documentare bibliotecarilor și cercetătorilor asupra vieții și epocii marelui voievod moldovean.

Studiul introductiv al dr. Horia Ursu reușește să prezinte o imagine completă asupra epocii atât de bogată în evenimente cit și a personalității voievodului care de-a lungul celor aproape cinci decenii de domnie glorioasă, a reușit prin politica lui înțeleaptă să consolideze bazele statului feudal și să asigure țării, în pofida expansiunii imperiului otoman, o dezvoltare multilaterală de proporții nemaîntâlnite pentru epoca și condițiile de atunci. Urmează apoi o bogată bibliografie selectivă pe diverse probleme. Capitolul I cuprinde bibliografia lucrărilor cronicarilor români și a celor străini ca și a documentelor privitoare la domnia lui Ștefan cel Mare. Capitolul II după ce indică bibliografia studiilor de sinteză și a celor cu caracter general referitoare la viața și epoca lui Ștefan Vodă, continuă cu bibliografia studiilor istorice ce tratează despre familia lui Ștefan cel Mare, organizarea internă a Moldovei, politica externă a lui Ștefan cel Mare și luptele acestuia. Mai departe găsim bibliografia lucrărilor despre cultura și arta în timpul lui Ștefan cel Mare, a lucrărilor apărute cu ocazia diferitelor pomeniri ale marelui domnitor, și în fine, bibliografia despre *Figura lui Ștefan cel Mare în literatură și pictură*.

Lucrarea este completată de îndrumări metodice privind organizarea unei expoziții și a unei săzătorii literare. Sînt reproduse de asemenea unele fragmente din diferite lucrări ce zugrăvesc viața și faptele lui Ștefan cel Mare destinate a fi folosite în cadrul cercurilor de citit. Pentru ușurarea materialului ce-l cuprinde, lucrarea se încheie cu un indice alfabetic al numelor proprii de persoane, localități, celești, minăstiri, etc.

CONSERVAREA FONDURILOR DE CĂRȚI. Manual pentru bibliotecile regionale, orașenești și bibliotecile raionale mari. Traducere din limba rusă după СОХРАНЕНИЕ КНИЖНЫХ ФОНДОВ (Conservarea fondurilor de cărți) întocmită de Biblioteca de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin” decorată cu ordinul Lenin, Secția de igienă și restaurarea cărților. Moscova — 1956. Redactori: Petrova L. G., Niuxsa I. P., Beleakova, L. A. Ediția 2-a prelucrată și completată. București, E.S.I.P., 1957, 87 p.

Grija pentru păstrarea în cele mai bune condiții a fondului de cărți constituie o sarcină permanentă pentru fiecare bibliotecar. Apariția lucrării *Conservarea fondurilor de cărți* va ajuta pe bibliotecari să cunoască îndeaproape cauzele care duc la deteriorarea cărților, precum și principalele mijloace ce se pot folosi pentru buna lor păstrare.

Introducerea în problemă se face prin prezentarea materialelor din care sînt confecționate cărțile, descriindu-se influența dăunătoare a factorilor fizicochimici (lumina, temperatura, umiditatea, vicierea aerului) asupra acestor materiale. Apoi sînt înfățișați dușmanii cei mai aprigi ai cărții, microorganismele și insectele, arătîndu-se și cauzele care favorizează dezvoltarea acestora în bibliotecă.

Capitolele III și IV sînt consacrate metodelor ce se recomandă bibliotecarilor pentru o cit mai bună conservare a fondurilor de cărți. Este vorba despre depozitul de cărți și mobilierul lui, indicîndu-se condițiile în care trebuie asigurate încălzirea și ventilarea depozitelor, iluminatul acestora, cu menționarea utilajului necesar pentru păstrarea cărților. Capitolul următor se ocupă de crearea unui regim favorabil de conservare prin aplicarea sistematică a măsurilor speciale menite să înlăture diferitele acțiuni dăunătoare cărții. Referitor la păstrarea cărții se recomandă modul de asigurare a unor condiții de temperatură și umiditate corespunzătoare cerințelor unei cit mai bune conservări a materialelor

din care-i confecționată cartea, se arată cum trebuie făcută curățenia încăperii unde se află cărțile, folosirea și transportarea acestora, diferite metode de curățirea cărților de praf, examinarea periodică pentru descoperirea cărților atacate de mușegai sau insecte. În cadrul măsurilor speciale de conservare sînt descrise diferite metode de a distruge microorganismele și insectele, ca dezinfectarea, deparazitarea, curățirea cărților, foaie cu foaie pentru a înlătura de pe fiecare foaie și de pe cotorul cărții praful, murdăria, straturile de mușegai și resturile de insecte. Se mai recomandă apoi diferite metode pentru întărirea hîrtiei și textului cărților și ziarelor precum și pentru îngrijirea legăturilor de piele.

Capitolul V tratează despre repararea și restaurarea cărților, indicîndu-se instrumentele de lucru necesare în acest scop, precum și metodele de lucru pentru restaurarea cărților. Lucrarea se încheie prin recomandarea făcută bibliotecarilor de a închina cel puțin o zi pe lună păstrării cărților, arătîndu-se minimum de materiale ce trebuie să existe în acest scop în fiecare bibliotecă.

Deși lucrarea se adresează bibliotecilor regionale, orășenești și bibliotecilor raionale mari, multe din îndrumări pot fi folosite cu mult succes, în limita posibilităților, și de alte categorii de biblioteci.

Materiale de specialitate de **PESTE NOTARE**

ПРОПАГАНДА ЕСТЕСТВЕННОНАУЧНОЙ ЛИТЕРАТУРЫ. СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ. В помощь городским и районным библиотекам. [Propaganda literaturii de științe naturale. Culegere de materiale. În ajutorul bibliotecilor orășenești și raionale]. Москва 1957, 128 p. (Министерство культуры РСФСР. государственная ордена Ленина библиотека С.С.С.Р. имени В. И. Ленина).

Lucrarea cuprinde o culegere de materiale axate pe problema difuzării literaturii de științe naturale. Primele două articole ne înfățișează experiența bibliotecii orășenești din Minsk în popularizarea literaturii de științe naturale și, respectiv, a bibliotecii orășenești din Dzerjinsk în munca de împrumut al acestei literaturi. Două articole, cele ale lui A. Starodulskaja și S. Levina sînt consacrate unor metode folosite pentru popularizarea cit mai intensă a literaturii de științe naturale: lecturile în grup și întocmirea planurilor de lectură pentru cititori. Culegerea mai cuprinde și articolul lui M. Jdanov despre ajutorul metodic dat bibliotecilor sătești în activitatea cu cartea de științe naturale și cel al lui L. Unkova despre *Cartea adnotată a manualelor bibliografice în ajutorul bibliotecarului*.

HORST KUNZE: *Bibliotheks — Verwaltungslehre*. [Conducerea bibliotecilor] Leipzig, VEB, Otto Harrassowitz, 342 p. + 8 fig. (Lehrbücher für den Nachwuchs an wissenschaftlichen Bibliotheken).

Manualul este o largă expunere a experienței dobîndite de bibliotecarii germani în domeniul organizării și conducerii bibliotecilor și se adresează viitoarelor cadre de bibliotecari. În cuprinsul lucrării autorul se ocupă mai întii despre instrumentele de lucru pentru conducerea unei biblioteci, apoi despre personalul bibliotecilor, arătînd cerințele impuse și sfera de activitate ale fiecărei categorii de bibliotecari. După ce Kunze descrie cum trebuie să-și desfășoare activitatea serviciul de achiziții, el tratează în amănunțime munca de valorificare a fondului de cărți, vorbind pe larg despre cataloage, bibliografii, expoziții, editarea de călăuze, broșuri și foi volante care să ghideze cititorul în folosirea bibliotecii, etc. În continuare autorul subliniază munca deosebit de importantă a personalului din depozit și atribuțiile sale ca și a acelor bibliotecari care vin în

contact cu cititorii pentru satisfacerea cit mai rapidă a cerințelor acestora. Lucrarea se încheie cu capitole tratând despre problemele de administrație și clădirea bibliotecii.

Annuario delle biblioteche italiane. Parte I.A.M. Seconda edizione. [Anuarul bibliotecilor italiene]. Roma, Fratelli Palombi editori, [1956]. X + 476 p. + 60 pl. (Ministero della Pubblica Istruzione. Direzione Generale della Accademie e Biblioteche).

A doua ediție a Anuarului bibliotecilor italiene (prima apăruse în 1949 — trei vol. și 1954 — un vol. supliment) aduce, după cum informează introducerea, „pe lângă date de natură practică și imediată... o conturare a aspectului istoric al fiecărei biblioteci italiene mai importante și a condițiilor lor de viață din punct de vedere juridic și bibliografic“.

Anuarul se rezumă la bibliotecile științifice și documentare, excluzând pe acelea de răspindire a culturii și pe cele de masă. În ordinea alfabetică a localităților fiecare bibliotecă este prezentată prin următoarele date: Numele oficial, adresa, fondurile (vol. de imprimate, incunabile și manuscrise), un scurt istoric, o caracterizare sumară a fondurilor și cataloagelor, numele directorului și bibliografia scrierilor despre fiecare bibliotecă.

Intocmit cu participarea unui mare număr de bibliotecari (fiecare notiță pare să fi fost redactată la biblioteca respectivă), cartea a vrut să fie, în intenția alcătuitoarelor ei, nu numai un ghid al bibliotecilor italiene, ci și „un nobile araldo dell'italienità studiosa“ (un nobil crainic al Italiei savante).

★

Cahiers des bibliothèques de France. II. Lecture publique et urbaine. [Caietele bibliotecilor Franței. II. Lectura publică și urbană. 1954]. Paris, 1956, 262 p.

Al doilea volum al Caietelor bibliotecilor Franței cuprinde o serie de articole și studii consacrate lecturii publice, activitate care a și determinat în 1944, după Eliberare, crearea Direcției bibliotecilor Franței și lecturii publice.

Volumul prezintă mai întâi vederile scriitorului Jean Guehenno despre citit. (Lire, p. 21—26), un articol de Pierre Breillat, Lectura publică și școala (p. 27—44), urmat de un altul de G. Lebel, Lectura publică în Algeria (p. 45—59).

Experiența ultimilor zece ani în domeniul lecturii publice, studiată la biblioteca municipală din Albi și la biblioteca centrală de împrumut al departamentului Tarn este analizată într-un studiu amănunțit (p. 61—78) de P. Masson. P. Poindron încheie seria de studii, tratând despre Viitorul bibliotecilor și mijloacele audio-vizuale (p. 79—88).

Volumul mai cuprinde dări de seamă despre zilele consacrate lecturii publice urbane (7—9 decembrie 1953, p. 89—223), Zilele de studii ale bibliotecilor municipale (29 iunie — 1 iulie 1954, p. 224—250) și o cronică a bibliotecilor centrale de împrumut și a serviciilor departamentale de lectură publică; p. 251—260).

★

JOACHIM BRÄMER UND DIETER VOGEL: Die wissenschaftliche Fachbibliothek. Eine Anleitung für die Verwaltung von Instituts- und Betriebsbibliotheken. [Biblioteca științifică de specialitate. O introducere în administrarea bibliotecilor de institute și întreprinderi]. Leipzig, VEB Otto Harrassowitz, 1956, 177 p.

Recrutat de cele mai multe ori din rândurile personalului științific, tehnic sau administrativ, bibliotecarul din institutele de cercetări sau din întreprinderi nu cunoaște problemele specifice noii sale ocupații. Cartea lui Brämer și Vogel îl introduce, sistematic și documentat, în această activitate. În 13 capitole, se dau, astfel, cunoștințe elementare suficiente despre: Funcțiunea și locul bibliotecii în întreprindere; Personal și buget; Spațiu și dotare; Achiziții; Catalogare; Ordonare; Popularizarea fondurilor; Împrumuturi; Informare; Colaborarea cu alte biblioteci; Stalarizarea fondurilor; Imprimatur; Arhiva întreprinderii. În anexe: Exemple de fișe; Schema transcrierii literelor rușesti; Prescurtări bibliografice și tehnice; Ordinea cuvintelor în descrierea publicațiilor fără autor. O bogată bibliografie (105 lucrări, majoritatea recente, p. 125—131) încheie manualul care reprezintă o excelentă introducere în tehnica unei categorii de biblioteci mereu mai numeroase în ultimii ani.

DIN CORESPONDENȚELE noastre

In întâmpinarea Festivalului de la Moscova

Colectivul bibliotecii noastre s-a pregătit din timp pentru a întâmpina cu atenția cuvenită al VI-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, care are loc anul acesta la Moscova. Cu acest prilej ne-am propus să intensificăm popularizarea și difuzarea cărților de literatură sovietică, în special pe acelea care oglindesc viața oamenilor din Uniunea Sovietică și realizările lor mărețe.

Încă din luna mai a. c. am organizat în sala de împrumut a bibliotecii nr. „Colț al Festivalului”, în cadrul căruia am planificat diferite acțiuni, ca de exemplu: citiri în colectiv, recenzii, expoziții de cărți, seri literare, seri de ghicitori literare etc.

De mult succes s-a bucurat expoziția de cărți pe tema: *Să cunoaștem literatura rusă și sovietică*, unde au fost expuse cele mai reprezentative opere literare ale scriitorilor clasici și contemporani Pușkin, Cernișevski, Tolstoi, Gorki, Maiakovski, Ignatov, Fadeev, Simonov, Ajaev, Leonov, etc.

Expoziția a fost completată cu portrete și citate.

O reușită acțiune a constituit-o și seara literară închinată lui A. S. Pușkin, în care s-a prezentat viața și opera marelui poet și s-au citit fragmente din poemele *Eugheni Oneghin* și *Călărețul de Aramă*.

Tot în întâmpinarea Festivalului, colectivul bibliotecii pregătește în colaborare cu organizația A.R.L.U.S. din localitate o seară de ghicitori literare cu premii.

Aceste acțiuni atrag zilnic un număr mare de cititori, în special din rândul tinerilor care împrumută cărți sau citesc ziarul și revistele ce le stau în permanență la îndemână la „Colțul Festivalului”.

Zilele care au mai rămas pînă la Festival le vom folosi din plin pentru mărirea numărului de cititori, așa după cum ne-am propus în planul nostru de muncă. Pînă în prezent biblioteca a realizat un număr de 760 de cititori și sîntem încredeși că cei 150 cu care intenționăm să depășim planul vor mai fi atrași la bibliotecă.

RAȘINEANU ELENA
bibliotecar șef la biblioteca raională
Mizil, regiunea Ploești

Să avem grijă de carte

Unul din aspectele cele mai neplăcute în munca cu cititorii este imposibilitatea bibliotecarului de a deservi cititorul cu carte cerută. De multe ori, așa cum se întâmplă și la biblioteca noastră, acest fapt se datorează neglijenței unor cititori care nu restituie cărțile împrumutate în termenul convenit, sau le aduc înapoi într-o stare deplorabilă, făcîndu-le neutilizabile. De asemenea împrumuturile prea dese a unor cărți duc în general la uzura lor, ceea ce face necesar să fie scoase din circulație pînă la repararea lor.

Preocupat îndeaproape de rezolvarea acestei probleme atât de importante, colectivul bibliotecii noastre, bazîndu-se pe ajutorul cititorilor tineri și copii, a hotărît organizarea unei campanii de recuperare și reparare a cărților care să se desfășoare sub lozincă: *Să avem grijă de carte!* În acest scop am luat legătura cu Comitetul raional U.T.M. și secția de învățămînt a Sfatului popular raional Tudor Vladimirescu care ne-au promis tot sprijinul pentru atragerea unui număr cît mai mare de copii și tineri. În timpul vacanței ei vor fi antrenați să-și petreacă timpul liber în jurul bibliotecilor, activînd în cadrul colectivelor voluntare ale acestora. Ajutorul promis noi am și început să-l resimțim. Tot mai mulți tineri și copii

vin la biblioteca noastră ca și la cele 5 biblioteci populare din raza raionului, cerînd să fie înscrși în colectivele voluntare.

Trecînd la fapte, noi am reușit, cu ajutorul colectivului voluntar, să înfăptuim unele acțiuni menite să ducă la mărirea duratei de circulație a cărților. Iată cîteva din ele.

La gazeta de perete am rezervat o rubrică cu titlul *Un lucru mare tratat de unii în mic*, în cadrul căreia apar articole despre felul cum unii cititori înțeleg să păstreze cărțile sau caricaturi pe această temă completate de text corespunzător.

Tot cu ajutorul colectivului voluntar, ca un mijloc de educație a cititorilor, am confecționat panoul *Cartea plînge* unde expunem cărți deteriorate de cititori, menționînd numele celui care a adus-o în acest fel.

Colectivul voluntar ne-a ajutat să confecționăm și să lipim pe dosul cărților destinate micilor cititori un mic afiș care conține următoarele îndrumări, inspirate dintr-un articol al Nadejdei Konstantinovna Krupskaja:

1. Invelește cartea în hîrtie, în felul acesta nu se va murdări!
2. Nu citi dezordonat, pe stradă, în tramvai sau la masă!
3. Nu îndoi foile, nu le rupe și nu scrie nimic pe carte, căci ea este un bun al tuturor.

Această acțiune a dat rezultate frumoase. Copiii care au împrumutat cărți conținînd

aceste îndrumări, s-au conformat întocmai, restituindu-le în stare bună.

Pentru repararea cărților am obținut prin selecția de învățămînt, ca un grup de copii de la Liceul Matei Basarab, unde funcționează o legătorie, să vină și să-și organizeze cercul de legătorie pe lângă biblioteca noastră. Sperăm că acesta va constitui nucleul viitorului cerc de legători al bibliotecii pe care dorim de mult să-l realizăm.

Dar ajutorul cel mai eficient din partea copiilor și tinerilor îl primim în direcția recuperării cărților întirziate peste termen la unii cititori. În acest scop am alcătuit colective de teren compuse din cîte 10 copii și tineri care și-au repartizat între ei străzile cartierului pe care îl deservim. Luînd legătura cu președinții comitetelor de stradă ajutați de responsabilii culturali ai acestor comitete, tinerii și copiii care merg pe teren au reușit să readucă la bibliotecă un număr important de cărți pe care le socoteau aproape pierdute.

Folosind toate aceste metode, ajutați de elanul tineresc al membrilor colectivului nostru voluntar, credem că vom reuși să insuflăm cititorilor noștri mai multă grijă față de carte.

IOANA ARSUREANU
bibliotecar șef al bibliotecii
Raioanele nr. 10 București

Institutul de Documentare Tehnică a tipărit *Catalogul cercetărilor bibliografice* (I. I. — 20. VI. 1956) București, f. e. 1956, 122 p. (Institutul de Documentare Tehnică). Catalogul cuprinde lucrări cu caracter tehnic și cu caracter tehnico-economic. În cadrul fiecărui capitol, cercetările și referatele bibliografice sînt indicate în ordinea alfabetică a noțiunilor reprezentînd obiectul principal al temelor respective. Acestea sînt însoțite de scurte note lămuritoare asupra conținutului efectiv al lucrărilor indicate, specificîndu-se pentru fiecare numărul de referințe bibliografice pe care le cuprinde și numărul I.D.T. pentru identificare. Apariția acestui catalog va ușura mult munca bibliotecarilor și a

celor interesați în găsirea literaturii de specialitate de care au nevoie în anumite probleme. Materialul respectiv poate fi obținut de la I.D.T. pe termen scurt pe baza unei adrese trimisă de instituție. De asemenea, contra cost, tot pe baza unei adrese către I.D.T., se poate obține o reproducere a materialului original (fotocopie, microfilm sau copie dactilografiată) sau traducerea lui în limba română

Sub semnătura tov. Vestura Jugăreanu, bibliotecară la biblioteca „Bruckenthal” din Sibiu a apărut lucrarea *Crimpeie de cultură din secolul al XV-lea oglindite în colecția de*

incunabile a bibliotecii „Bruckenthal” din Sibiu, [Vol.] I. Sibiu, f. e., 1956, 22 p. cu fig. (Muzeul „Bruckenthal”. Studii și comunicări, 7).

Lucrarea este o trecere în revistă a prețioasei colecții de incunabile ce se află în posesia bibliotecii „Bruckenthal” din Sibiu. După cum arată autoarea, conținutul acestei colecții oferă posibilitatea studiului începuturilor tiparului și mișcării ogîndite în primele tipăriri, prezentînd de asemenea și unele aspecte speciale ale istoriei economice și culturale a Transilvaniei. Cei ce doresc să studieze aceste probleme găsesc în lucrarea tovarășei Jugăreanu o documentare îndeajuns de completă pentru a ajunge la importante concluzii științifice.

DEZVOLTAREA BIBLIOTECILOR IN R.D. VIETNAM

NGUYEN VAN TRUYEN
Director al Departamentului Editurilor

NGUYEN-DUC-QUI
Director adjunct al Direcției bibliotecilor din Ministerul Culturii

Sub vechiul regim colonialist, biblioteca centrală din Hanoi, era frecventată de o inimă minoritate de cititori formată din intelectuali și studenți. Marele public, nu avea accesul aici. La aceasta se adăuga interzicerea cărților progresiste, sau dacă interzicerea cărților „subversive”. Va puteți deci imagina câtă sărăcie era în viața intelectuală. Victoria din August 1945 a deschis calea unui avânt de activitate culturală, în care lupta contra analfabetismului a constituit unul din punctele esențiale. Cuvântul de ordine, lansat de președintele nostru în lupta contra celor trei dușmani: agresiunea imperialistă, foametea și ignoranța, a fost urmat cu entuziasm de populație.

În prezent se învață și se citește în toate minutele de repaus. Însă această activitate culturală entuziastă, a fost oprită în parte de întinderea ostilităților în toată țara. În timpul războiului patriotic, editurile și-au concentrat eforturile pentru a publica mici broșuri pentru popularizarea politicii partidului și guvernului în diferite domenii. Un război de rezistență ca cel dus de poporul nostru și care era legat de dificultăți și privațiuni fără număr, nu era de loc prielnic activității bibliotecilor. Fiecare organ, fiecare serviciu s-a descurcat cum a putut pentru achiziționarea de cărți și ziare, care se citeau în fiecare seară cu voce tare în sălile de reuniuni.

Deplasarea necesară dintr-un loc în altul a serviciilor și chiar a populației unor sate întregi pentru a evita efectele bombardamentelor posibile ale inamicului, n-au permis crearea unei biblioteci care ar fi depășit 100 de volume, deoarece la cel mai mic semn de alarmă, toată lumea, cu bagajele în spate, pleca spre un alt loc.

Fiecare însă își procura pentru sine broșurile necesare, pe care le păzea ca pe adevărate relicve. Am fost cu deosebire emoționați, când intrând într-o zonă ocupată de armata franceză, înainte de a se pune în aplicare armistițiul după acordul de la Geneva, am văzut un bătrîn în vîrstă de 72 ani grăbindu-se să scoată dintr-o ascunzătoare misterioasă din fundul locuinței sale, un pachet bine învelit. El conținea documente, ziare și cărți apărute în timpul rezistenței, îngălbenite de timp și deteriorate din cauza folosirii.

Imediat după punerea în aplicare a armistițiului, viața întregii națiuni și-a schimbat înfățișarea.

Activitatea culturală a fost reluată în proporții incomparabil mai mari decît în timpul războiului.

Guvernul nostru a revenit la vechiul plan de lichidare a analfabetismului în trei ani, plan întocmit imediat după Revoluția din August 1945. Înfăptuirea lui a fost, din nenorocire întreruptă, din pricina războiului. Departamentul culturii populare, creat în sinul Ministerului Culturii, el însăși înființat în octombrie 1955, se ocupa, între altele, de activitatea bibliotecilor.

Planul de stat pe 1956 prevedea realizarea primilor pași în răspîndirea culturii pe baze științifice, în conformitate cu sarcinile de ridicare și dezvoltare a economiei.

A trebuit să folosim toate eforturile noastre pentru a putea crea rețeaua de biblioteci care cuprinde 5 biblioteci de zonă, 30 de biblioteci de provincie și 2600 biblioteci în mediul sătesc.

Biblioteca centrală din Hanoi, cu 400.000 de cărți, a trebuit să fie reorganizată pentru a putea răspunde nevoilor culturale ale

populației capitalei și în special ale clasei muncitoare, în plină creștere.

O dispoziție a Ministerului Culturii a fixat orele de funcționare a bibliotecii precum și diferite modalități prielnice împrumutului de cărți pentru muncitori: legitimații pentru împrumut și pentru sala de lectură fără fotografii, fără condiții de vîrstă, fără garanții și nici un fel de formalități greoaie.

În afară de aceasta, serviciul de construcții a înzestrat biblioteca noastră cu o sală de conferințe pentru prezentarea noilor cărți, care poate cuprinde 500 de persoane.

Pentru realizarea planului prevăzut de Stat, direcția bibliotecilor dă o deosebită atenție formării cadrelor și mobilității în acțiunile cu cartea a diferitelor straturi ale populației. Un curs de biblioteconomie a fost înființat și de aici au ieșit 50 de bibliotecari pentru bibliotecile de zone, provincii și pentru diverse ministere și întreprinderi. Pentru bibliotecile din mediul sătesc, noi trebuie să recurgem la învățători sau la tinerii cultivați care se ocupă voluntar de bibliotecă.

Mai mult de un milion de cărți, de diferite genuri au fost editate și distribuite în toate satele. Conferințe și întruniri au fost organizate în scopul de a mobiliza diferitele părți ale populației pentru a lua parte activă la intensificarea titlului.

Rețeaua noastră de biblioteci se compune din: biblioteca centrală, biblioteci de zonă, biblioteci de provincie și biblioteci sătești, care deservesc mai multe cătune (2—5 cătune formează un sat). Există alături de această rețea principală, biblioteci în diferite ministere, universități, instituții, școli și întreprinderi. A existat de asemenea preocuparea de a se încuraja întocmirea bibliotecilor de familie.

Ca rezultat al activității deslășurată în această direcție noi am putut organiza la sfîrșitul anului 1956: a) 5 biblioteci de zonă și anume la Haifong cu 10.000 cărți, Hon-quang cu 3900 cărți, Nam Dinh cu 5000 de cărți. Viet Bac cu 4000 de cărți și Vinh cu 3000 de cărți; b) 32 biblioteci de provincie cu cîte 1000 pînă la 7000 volume; c) 4815 biblioteci sătești pînă la 500 volume; d) 33 biblioteci ale diferitelor ministere și institute pînă la 1000 volume; e) 244 biblioteci școlare cu cîte 500 la 10.000 volume; g) 2200 biblioteci în cluburi și întreprinderi, uzine

La expoziția R. D. Vietnam deschisă în luna mai la București, standul de reviste a fost mult cercetat de vizitatori

și case de cultură avînd între 100 pînă la 5000 volume; h) biblioteci ale diverselor facultăți cum sînt: 1) Biblioteca Universitară cu 19.000 volume; 2) Biblioteca Facultății de Medicină cu 6000 volume; 3) Biblioteca Facultății de Litere (filologie) cu 3000 volume; 4) Biblioteca Facultății de Agricultură cu 3120 volume; 5) Biblioteca Facultății de Științe cu 3957 volume; 6) Biblioteca Facultății Politehnice cu 5000 volume; 7) Biblioteca Facultății de Artă cu 2000 volume; 8) Biblioteca Facultății de Pedagogie cu 2000 volume.

Redresarea economiei și dezvoltarea culturii urmăresc totodată să răspundă nevoilor armatei și apărării naționale. Numeroase biblioteci pentru armată au fost organizate în ultimul timp și regretăm că nu avem cifre exacte.

Pentru minoritățile naționale, noi ne străduim să le procurăm cărți care oglindesc culoarea locală, ajutîndu-i să lupte din răspuneri contra neștiinței.

În lipsa localurilor clădite din cărămidă a trebuit să folosim case ridicate provizoriu din bambus și trestie pentru a găsi adăpost pentru cărți. Așa arată deocamdată bibliotecile noastre. Există un proiect de construcții care să acopere necesitățile întregii rețele de biblioteci, dar bineînțeles realizarea lui cere timp. Se spune însă că la noi nu este nevoie să se aștepte înființarea unor mari biblioteci pentru ca masele să înceapă să citească.

Popularizarea cunoștințelor politice, științifice, tehnice, literare și artistice în rândurile populației este o problemă de mare actualitate. De aceea, ne frămîntăm pentru găsirea formelor celor mai potrivite cu

ajutorul cărora să stimulam activitatea bibliotecilor, pentru a corespunde cerințelor cititorului, atât pentru la țară cât și în întreprinderi sau pe șantiere.

Pe măsura dezvoltării economice, sperăm să descoperim noi posibilități materiale de a îmbunătăți localurile. Esențialul este de a aduce maselor de muncitori cărțile de care au nevoie și de a le face să citească. Astfel, Ministerul Culturii a trasat sarcina Departamentului culturii populare de a crea în toate cătunele și în întreprinderi centre de activitate bibliotecară, pentru ca populația să poată primi un minim de cunoștințe din domeniul științelor sociale și al științelor naturale. Des-

fășurarea activității bibliotecare cu mijloace locale nu a fost lucrul cel mai greu; punctul principal al problemei, este de a se asigura acestor centre de lectură și de împrumut o funcționare regulată, în conformitate cu cerințele și deprinderile țăranilor. Activitatea acestor centre de bibliotecă este mai dificilă din cauza insuficienței mijloacelor de transport, a răspîndirii populației în regiunile muntoase, unde munca cu cartea se lovește încă de multe greutăți.

În concluzie, putem spune că bibliotecile de la noi cu toate că sînt în plină dezvoltare, mai au încă mult de luptat ca să poată satisface în întregime nevoile economice și culturale ale țării noastre.

Bibliotecile din Indonezia primesc numeroase donații de cărți și reviste din Uniunea Sovietică, R. P. Chineză, Cehoslovacia, Australia, Canada, menite să satisfacă într-o măsură cât mai largă cerințele populației. De asemenea, Biblioteca de științe politice și sociale primește numeroase lucrări din Uniunea Sovietică pe baza schimburilor realizate cu Academia de științe din Moscova

★

Cu prilejul sestiunii științifice de biblioteconomie și bibliografie care s-a ținut de către Ministerul Culturii și Biblioteca de Stat „Vasil Kolarov“ a fost organizată o expoziție în una din sălile bibliotecii, înfățișînd activitatea Bibliotecii de Stat și a bibliotecilor de masă din țară. Oglindirea activității s-a făcut prin standuri, multe fotografii, diagrame, scheme, tabele și alte materiale vizuale, care demonstrează succesele bibliotecilor din R. P. Bulgaria.

Statisticele arată că la sfîrșitul anului 1955, în țară au activat 13.225 de biblioteci, cu un fond de 14.964.721 volume. S-au difuzat: 20.360.510 cărți.

Pînă la 9 septembrie 1944, aproape că nici nu s-a editat literatură biblioteconomică. De la 1944 s-au editat 98 de titluri de biblioteconomie, într-un tiraj de 186.207 exemplare, precum și 100 titluri de cărți de bibliografie

★

Din cele 15.655 de biblioteci de masă care se află la dispoziția populației din Republica Democrată Germană, nu mai puțin de 5.319 sînt biblioteci de întreprinderi.

De asemenea mai există în R. D. Germană un număr de 1350 cluburi și case de lectură, din care 761 aparțin direct întreprinderilor.

★

Biblioteca oficiului cehoslovac de brevete și raționalizări din Praga este una din cele mai mari din lume în acest domeniu. Ea dispune de 5 milioane și jumătate copii de pe brevete străine în legătură cu diferite procedee tehnologice înaintate.

Ea este cercetată de numeroși tehnicieni și specialiști care găsesc aici o bogată documentare asupra diferitelor procedee industriale

Calendarul nostru

20

august. Se împlinesc 85 de ani de la moartea lui D. Bolintineanu (vezi „Călușa bibliotecarului”, 1956, nr. 7, p. 40).

★

20

august. 130 de ani de la nașterea scriitorului Charles de Coster. S-a născut la Munch, într-o familie burgheză. A urmat Universitatea din Bruxelles, după absolvirea căreia a fost un timp profesor de literatură la Școala de Război din acest oraș. Scriitorul a făcut un timp și gazetărie, manifestându-se ca un apărător al muncitorilor, în special în anul 1860 când se ducea o ofensivă puternică împotriva proletariatului. Lucrarea sa cea mai importantă este *Legenda și întâmplările vitejești, vesele și glorioase ale lui Ulenspiegel și Lamme Goedzak în ținuturile Flandrei și aiurea*, la care scriitorul a lucrat timp de 10 ani. Folosind ca izvoare de inspirație romanul medieval al unui călugăr din Strasburg ce descria întâmplările unui erou popular pe nume Ulenspiegel, Charles de Coster a lăsat posterității o operă de mare originalitate, cronică romanțată a unor vremuri apuse, o epopee plină de haz și bun simț popular, vibrând de compasiune și înțelegere pentru durerile omului simplu, dar și de clocotitoare ură împotriva dușmanilor acestuia.

De consultat: De Coster, Charles: *Legenda și întâmplările vitejești, vesele și glorioase ale lui Ulenspiegel și Lamme Goedzak în ținuturile Flandrei și aiurea*. București, E.S.P.L.A., 1955, 572 p.+16 l. ilustr. (Prefață de Româin Rolland, p. 5—17) (Clasicii literaturii universale); Hincul, Dumitru: *Ulenspiegel, spiritul nepieritor al Flandrei / Legenda și întâmplările vitejești, vesele și glorioase ale lui Ulenspiegel și Lamme Goedzak în ținuturile Flandrei și aiurea*. [Recenzie.] *Gazeta Literară*, 2. II. 56, p. 5; Panaitescu. Val.: *Ulenspiegel — epopeea poporului flamand*. [Recenzie.] *Legenda și întâmplările vitejești, vesele și glorioase ale lui Ulenspiegel și Lamme Goedzak în ținuturile Flandrei și aiurea*. [Recenzie.] *Iasul literar*, 1955, nr. 12, p. 93—105.

★

25

august. 50 de ani de la moartea scriitorului Bogdan Petriceicu Hașdeu. Scriitorul s-a născut în anul 1838, în satul Cristinești, ținutul Hotinului, dintr-o familie cu veche tradiție cărțurărească. Învață mai întâi în Polonia la liceele din Vinița și Cămenia, unde tatăl său era profesor. După absolvirea liceului din Chișinău, trece la Universitatea din Harkov, pentru a studia dreptul și filologia. Urmărit de poliție pentru participarea la mișcările studențești, Hașdeu se refugiază la Cahul unde este numit judecător. În anul 1860 este numit profesor de istorie și statistică la liceul din Iași și custode al bibliotecii Universitare căreia îi donează 4.000 de volume. A fost un timp director al Arhivelor Statului, după care în anul 1863 se stabilește la București unde continuă bogata sa activitate literară și științifică. Moartea în 1888 a fiicei sale Lulia, poetă talentată, este o grea lovitură pentru Hașdeu. În 1900 se retrage la Cimpina, unde după moartea soției sale rupe orice legătură cu lumea din afară, trăind complet izolat fără să mai scrie.

De consultat: Hașdeu, Bogdan Petriceicu: *Pagini alese*. București, E.S.P.L.A., 1953, 300 p.+1 f. portr. [Introducere a editurii p. 3—29] (Biblioteca pentru toți); Hașdeu, Bogdan Petriceicu: *Răzvan și Vidra*. Poemă dramatică în cinci cînturi. Ediția 2-a. București, Editura tineretului, 1956, 167 p. (Cuvînt înainte de Viorica Huber, p. 5—13) (Biblioteca școlară).

Viteina cu căeți

BARBU, EUGEN: Groapa. București, E.S.P.L.A., 1957, 444 p. lei 8.

Groapa se încadrează în literatura închinată Bucureștiului de odinioară, și în deosebi mahalalei orașului, înrudită îndeaproape cu trilogia *Bariera* a lui G. M. Zamfirescu, unele scrieri ale sărmanului Klopstok (Paul Miărescu), etc. Titlul romanului *Groapa* corespunde unei toponimii populare existente în realitate. Este vorba de gropile Cuțaridei, situate într-una din mahalalele bucureștene. Momentul acțiunii romanului se situează în perioada dintre cele două războaie și ea se desfășoară pe mai multe planuri în decursul cărora apare întreaga lume a mahalalei, pe de o parte oamenii cu o anumită fizionomie socială, negustori, cizmari, frizeri, ceferiști, pe de altă parte, categoria pungășilor profesioniști, clienți statornice ai poliției.

Din primele pagini ale romanului, facem cunoștință cu Stere, care-și ridică circiumă în groapa Cuțaridei. Voind să se însoare, Aglaia, petitoare de profesie, și face cu noștință cu Lina, fata unui dogar. Desi fata nu-l dorește, fiindu-i drag un altul, hotărârea părinților e nestramutată și nunta are loc curind, după ce bineînțeles a fost aranjată și problema zestrei. Odată cu venirea soției, devenită alături de Stere o ființă avidă de bani, circiuma își schimbă aspectul, ia avânt, se mărește.

În descrierea diferitelor episoade autorul zugrăvește viața mahalalei, bucuriile și întristările oamenilor, existența lor mizeră de zi de zi, ca și viața zguduită de pericole și amenințări a hoților din mahala. În general, romanul reușește să redea un tablou al vieții de la periferia orașului burghez și în același timp face să lucească licăririle de demnitate omenească pe treapta cea mai de jos a condiției umane. Apariția romanului *Groapa* constituie un dar de preț adus cititorilor și în același timp consacrarea unui prozator de mare talent.

PETRESCU, CEZAR: Calea Victoriei. București, E.S.P.L.A., 1957, 408 p., lei 9

Cezar Petrescu deține un loc de frunte printre scriitorii care au zugrăvit putreziciunile și marasmul politic și moral în care aruncaseră țara, și în primul rând

Capitala, politicienii și guvernanții aserviți capitalului. Calea Victoriei rememorează unele aspecte triste din viața poporului nostru, aspecte care azi nu mai pot fi înlăturate, dar pe care propagandiștii fostului „rai capitalist“ ar dori să le vadă reînviată.

Într-o seară, debarcă în Capitală, din același tren, familia magistratului Constantin Lipan, proaspăt înaintat consilier la Curtea de Apel și tinărul Ion Ozun. Pentru fiecare dintre membrii familiei Lipan, ca și pentru tinărul cu plete, lavalieră și minte aprinsă de visuri și speranțe, Capitala înseamnă puțința adevăratei realizări. Dar viața îi înfringe, îi încovoiește după strimbele orinduirii ale timpului. Constantin Lipan ajuns o uncaltă inconștientă în mina unor politicieni veroși și bandiți afaceriști, trebuie să cedeze jocului politic și să sacrifice principiile sale de justiție. Tinăra Sabina Lipan, fata zburdalnică și cu inteligență scăpărătoare, înșelată de frațele prietenei ei, fiul marelui capitalist Ionidan Hagi-Jordan, își curmă zilele. Frustrată și rigidă Ana Lipan căsătorită în urma unor calcule politice cu neînsemnatul judecător Mereuță, este smulșă de bărbat din lumea decăzută în care se învîrte și dusă în provincie. Ion Ozun, după luni de foamă, frig, așteptare, capitulează și devine o lichea ca alții din gazetărașii vremii, scriind la comandă, jefbindu-și toate dăruirile și visurile, uitind proiectele și urmările. Singur Costea Lipan, fiul Ștebel al „tribului Lipan“ cum îl numea altădată Sabina, apucă pe un drum deosebit: drumul luptei pentru schimbarea orinduirii sociale. El se apropie întâi de anarhiști, dar la o vreme își dă seama că nu actele teroriste, disprețul organizării, ignorarea maselor e calea adevărată. Romanul se încheie tocmai cu această întrebare a lui Costea Lipan: unde e adevărul? Era, de fapt, întrebarea ce și-o pune cu asiduitate scriitorul, deoarece își dădea seama că e necesară o răsturnare totală pentru a aduce o viață mai bună și mai luminoasă celor mulți și umiliți. Era întrebarea al cărei răspuns îl încearcă Cezar Petrescu în toate lucrările sale mai importante. Dar nevăzînd încă forța clasei muncitoare, necunoscînd lupta partidului ei și forța ideologiei leniniste, el nu poate ajunge la un răspuns just. Rămîne totuși căutarea, dorința mare a scriitorului de a contribui la făurirea altei vieți pentru poporul de care se simțea legat prin toate aspirațiile, prin toate fibrele sale materiale și morale.